

Husvétii szám. • Ára 30 korona.

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 1080 K.
Félévre 750 K. Negyedévre 290 K.
Egyes szám ára — — 30 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 13. szám.

Vasárnap, április 1.

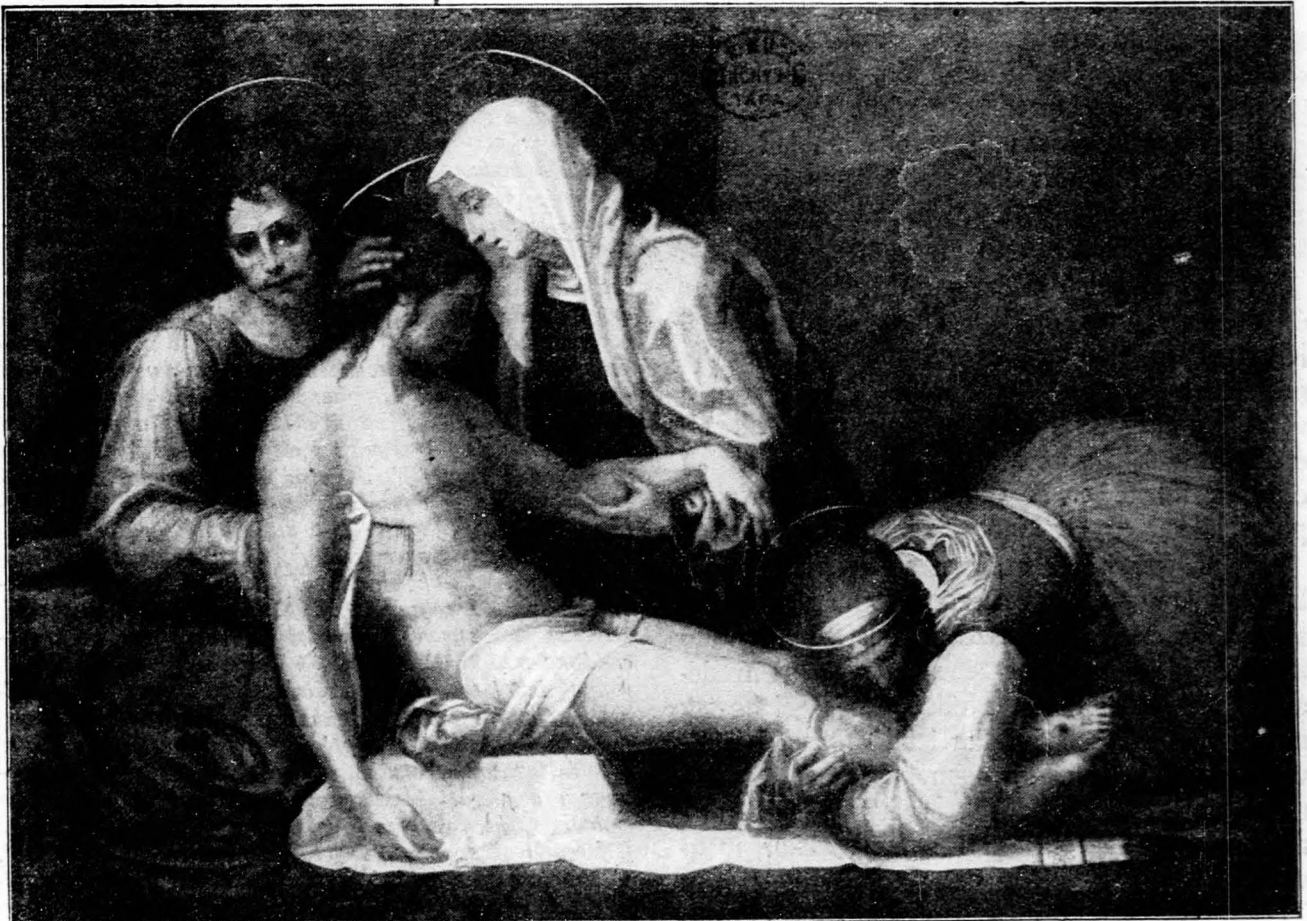
JÖN A FÖLTÁMADÁS!

Irta: Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár.

Krisztust a farizeusok és zsidók poroszlói elfogták, megcsúfolták, a népet ellene izgatták, ruháin megosztották, Pilátus elé hurcolták, megostorozták, megkínózták s végül a Kálvária hegyén

keresztre feszítették. Fegyveres katonákat állítottak a sírbolt mellé, hova eltemették, de minden hiába való volt: harmadnapra dicsőségesen föltámadott!

A vallás vigasztalása nem csupán az egyes

Levétel a keresztfáról.

Festette Fra Bartolommeo oiasz festő;
született 1472-ben, meghalt 1517-ben.

embereknek szól, hanem egész nemzeteknek is. A magyar nemzet az isteni Megváltó szenvedésére, keresztrefeszítésére és dicsőséges föltámadására gondoljon, mikor a kálvária stációt járja. Mióta a világháború vérzivatarja közben hősies küzdelmei dacára összeroskadt, a poroszlók, farizeusok és filiszteusok egész raja vette körül és szállta meg, hogy gyötrelmeit fokozza. Igazságát hiába hangoztatta, a zsákmányra éhes társaság «Feszítsd meg!»-et kiáltozott a trianoni Pilátus felé, mikor sorsáról határoztak. Földjét és ruháját szétszaggatták s azon megosztották. A farizeusok képmutató-bandát ültettek nyakára s azok arcuköpkösdtek és megsúfolták legszentebb szimbolumát és szentélyeit. Majd a gonosztevők börtönből szabadult hordáját uszították rá, mely véresre verte, megkínozta és porig alázta. A szocialista-kommunista kínzások borzalmi után azt hitte a nemzet, hogy véget ért a Golgota és itt a föltámadás. Pedig csak a stációk egyik legkeservebbjét hagyta el a kálváriás nemzet.

Trianonban keresztrefeszítették az ezeréves Magyarországot s megszálló bocskoros öröket küldtek keresztje tövébe, hogy még halottaiban se tudjon ártani a farizeusok hatalmának. A vámosok és filiszteusok vészhozó tömege haláltáncot jár a vérvesztett nemzet teste körül. Piócák gyanánt vérét szívják s utolsó ruhadarabjait tépik szét. Zürich, Prága és Budapest bőrzéin tervszerű zsákmányolás folyik, hogy pénzt elszedjék és koldussá tegyék a szegény magyarságot.

Külső és belső ellenség tört reánk. A pénz és a bolsevizmus ördögei kínoznak bennünket. Krisztust is elárulták és elhagyták, a magyar nemzetnek is vannak árulói. Akik négy éve a véres kényuralmat hozták nyakunkra, azok érkezettnek látják az időt, hogy újra a hóhérdalt ordítsák füleinkbe. A vámosok és farizeusok a poroszlókkal együtt kínoznak bennünket.

A magyarságnak ezekben a kálváriás napokban, amikor — úgy látszik — már az utolsó stációkhoz ért, jusson eszébe az isteni Megváltó kálváriajárása. Jusson eszébe, hogy a szenvedésektől, amelyeket belső és külső ellenségei hoztak reá, csak úgy szabadul, ha lelki erőt és Istenbe vetett hitet tanusít. Ha nem hagyja el magát s nem hallgat a farizeusok szavára, akik már annyiszor akarták láb alól eltenni, akkor megváltása végre is elérkezik. Az igazságot nem lehet örökre keresztrefeszíteni. Legyünk okosak, fegyelmességek és erősek a gyötrelmek napjaiban.

Egész bizonyos, hogy nem a farizeusok és vámosok piócaháda lesz a győztes, hanem az igazság fog győzni. Hiába hengerítettek követeket sírboltunk elé, hiába állítottak fegyveres öröket a sírbolthoz, hiába szipolyoznak bennünket a kárörvendő pénzkufárok, mert — jön a föltámadás s boldog és dicső lesz még a magyar!

Budapest, március 31.

Boldog husvéti ünnepeket kívánunk olvasóinknak. Megérdemli a magyar nép, hogy boldogabb legyen már az ünnepe. De gondoskodnak róla a magyarság ellenségei, hogy az Alleluja dallamát is bánatos szívvel zengje ez a sokat szenvedett nemzet. Európa hatalmasai gondoskodtak róla, hogy becsületes emberek milliói még a föltámadás örömnépén is fájdalomkönyveket sírjanak. A francia hatalmi politika nemcsak Németországot győtri véresre és éhezeti halálra, hanem egész Közép-Európát nyomorba dönti. A pénz kufárai pedig kihasználják ezt a helyzetet, hogy a vesztes államok pénzt lenyomják s ezzel folytonos drágulást zúdítanak a szenvedő nemzetekre. A magyar korona zuhanása a nagyhétre jött s megkeseríti husvétünnepünket. A börczel spekuláció az oka, hogy pénzünk úgy elértéktelenedett. A kereskedők a boltokban bámulatos gyorsasággal siettek az árakat duplájára emelni, pedig még felére alig esett a korona. Figyeltük azonban, amikor a pénz emelkedett, világért se szállították le az árakat. Mindennek az árát emelték villámgyorsan, de egészen bizonyos, hogy mégis a falusi gazdákat okozták majd a drágaságért. Mi mégis boldog husvétünnepet kívánunk a sok bánat dacára, mert ha erős lesz és összetartó a becsületes magyar polgárság, a gonosz szellemek mégse fognak rajta diadalmaszkodni; sem a spekuláció farizeusai, sem a leselkedő poroszlók hada.

*

Erős kézben a gyeplő. A zürichi koronajegyzés esésére a szocialista bőrcbe bújt bolsevikok is elérkezettnek látták az időt a rend fölfordítására. Kapóra jött a nagy drágítás, melyet az üzleti kalmárok vittek véghez. A pénzkufárok, bolsevikok és liberálisok okozták nyomorúságunkat. Ma is ők törnek romlásunkra. A spekuláció a pénzt rontja, a liberálisok drágítanak az üzleti életben. Ők a támadás előkészítői. Most úgy látták, hogy a nagy pénz-esés és drágítás jól sikerült s előre küldhetik már a vörös sőpredéket a rend fölfordítására. A fővárosban kivonultak az utcára, éltették a forradalmat, énekelték Kun Béla nótáját és tüntettek «Az Est» és a proletárdiktatura mellett. Levették a tisztességes emberek fejéről a kalapot, akik nem vették le önként a hóhérmóta hallatára. A rendőrség azonban szétverte a fölforgatókat. Kardlappal és lovasatakkal kergették szét a merész forradalmárokat. A gyűlést a szocialdemokrata képviselők hívták össze, akik, mióta nem ők vannak hatalmon, mindig szabadságot és jogrendet követelnek. Látjuk, mire akarják fölhasználni a szabadságot s milyen az ő jogrendjük. A polgárság, mely hetvenhét pártra oszolva tusakodik, okulhat a merész kísérletre. Álljon egyenesen a polgári kormányzat mögé, mert Bethlen István elhatározta, hogy vaskézrel fogja a rendet fönttartani. A rend fölforgatóival szemben könyörtelen szigorú kell alkalmazni. Örüljünk, hogy e napokban erős kézben van a gyeplő. A fölforgatók orra vére mindannyiszor elered, ahányszor fölforgatásra tesznek kísérletet. Nagyon helyesen tette a miniszterelnök, hogy statáriumot helyezett nekik kilátásba.

Kisgazdák, akiknek állatai a tenyészállatvásáron Hangya-díjat nyertek.

A Hangya-központ a tenyészállatvásáron megjelent legjobb kisgazda-tenyésztőket évről-évre értékes könyvszekrényvel szokta jutalmazni. Képünk az idei nyerteseket mutatja be. *Balról-Jobbra:* Streicher Jakab (Kisdorog), Patonay Lajos (Nagykörös), idősb Korita Mihály (Püspökhatvan), Jankó József (Szentetornya) és Werner János (Murga).

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlés a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szóló törvénycikk kiegészítéséről benyújtott törvényjavaslattal foglalkozott. Ez a javaslat törvényesít egy rendeletet, amely arról intézkedett, hogy az állami támogatással épült 6723 gazdasági munkásházat csak a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélyezésével lehet más ingatlanal egyesíteni, felosztani, megterhelni, elidegeníteni, bérbé vagy albérletbe adni. A kormány gondoskodni óhajt arról is, hogy az eddig kiosztott ötvenezer házhelyen az emberek építsenek. A pénzügyminiszter ezért már százmilliót adott az OKH-nak abból a célból, hogy faanyagot vásároljon. Az építkezőknek módjukban van nemcsak egész házhoz szükséges minden anyagot, hanem részleteket is, akár faanyagot, akár egy-egy ajtó-ablakot az OKH-nál megrendelni. Ez a kis törvényjavaslat biztosítani akarja azt, hogy amije valakinek megvan, az megmaradjon.

A gazdasági munkaviszonyban felmerült vitás ügyekben

a földművelésügyi miniszter a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozó eljárás szabályozásáról nyújtott be törvényjavaslatot és ezt beható általános vita keretében tárgyalta a Ház. A munkások és a munkaadóknak egymás között felmerült pereiben ezentúl az érdekeltségek képviselői mint ülnökök fognak szerepelni. A vitás ügyeknek békés úton való elintézése feltétlenül jó hatással lesz arra a viszonyra, amely a munkás és munkáltató között jelenleg van és ezen megértés alapján a munkakedv is emelkedik. A javaslat értelmében mindazokat a szerződéseket, amelyeket régebben, vagyis hónapokkal ezelőtt kötöttek, a pénz elértéktelenedése miatt meg lehet változtatni. Erre eddig nem volt meg a törvényes alap. Ha tehát januárban megkötik a szerződést a tavaszi vagy őszi munkálatokra és pénzben állapítják meg a járandóságokat, úgy, hogy a pénz elértéktelenedése következtében a kellő időben a munka teljesítése lehetetlenné válik, akkor a felek azzal a kéréssel fordulhatnak a bizottsághoz, hogy állapítsa meg a pénz elértéktelenedésének megfelelő újabb járandóságot, vagyis a régi értéknek megfelelő összeget.

A mezőgazdasági vitás munkaügyekben gyors intézkedésekre van szükség, ezért harmadfokú fórum ezentúl is a földművelésügyi minisztérium lesz, amelynek munkaügyi főosztálya és annak működése ellen nem találtak panaszra alkalmat. A földművelésügyi minisztériumba érkezett panaszok legnagyobb része ugyanis a munkások javára dőlt el.

A nemzetgyűlés március 23-án megkezdte

húsvéti szünetét,

amely április 10-ig tart.

Bethlen István gróf miniszterelnök a kisgazdapárt legutóbbi értekezletén kijelentette, hogy a kormány nem fog sem jobboldalról, sem baloldalról jövő olyan kilengéseket megtűrni, amely a politikai harcokat az utcára viszi. A kormány kész a legszigorúbb eszközökhöz nyúlni és ha még egy esetben a politikát bármily formában az utcára viszik, statáriumot fog hirdetni.

+MEZŐGAZDASÁG+

A búza trágyázása. Irta: Surányi János.

III.

A megelőző két cikkben csak a szuperfoszfátról beszélünk, mint a búzának legáltalánosabban használatos foszfor-sav műtrágyájáról. Más foszforsavmütrágyák is vannak azonban, amelyeknek alkalmazása a háborút megelőző időben szintén kezdett bizonyos elterjedtségre szert tenni, de ezek a mai viszonyok között forgalomban nincsenek, azért úgy itt, mint a továbbiakban csak olyan műtrágyafélékről emlékezünk meg, amelyek most is kaphatók és a gazdának kéznél lehetnek terméseinek fokozását célzó munkájában. Ilyen foszforsavmütrágya még a Thomassalak, amely lassabban hat, nehezebben oldódó műtrágyaféle, amelyből nemcsak többet kell adni, mint a szuperfoszfátból, hanem korábban is kell kiszórni, hogy hatásossága érvényre juthasson. Ha azt mondjuk, hogy nagy általánosságban a szuperfoszfátból kat. hol-

dankint szórva 125—200 kg.-ot kell alkalmazni, akkor a Thomassalaktól 200—300 kg. lesz az a mennyiség, amelytől hasonló hatást várhatunk. A Thomassalaktól lassú hatása miatt nemcsak közvetlenül a búza alá, a vetés előtt szokták és tanácsos elszórni, hanem az elővetemény, pl. a zabos búkköny alá, vagy ennek tarlójára is, amellyel alábuktatva elég ideje lesz az oldódásra úgy, hogy a műtrágyát a fiatal búzánövények könnyebben hasznukra tudják fordítani. A Thomassalaktól ez a tulajdonsága nem is teszi alkalmassá arra, hogy azt a vetéssel egyidejűleg a sorokba adjuk, vagyis a Thomassalaktól sortrágyázásra nem használható.

A búza a kötöttebb talajok növénye, a könnyű vagy könnyebb homok, vagy homokos talajokon helyét rendszeresen a rozs foglalja el. Mivel a könnyű talajok azok, amelyek nemcsak foszforsavban, hanem egy másik igen fontos növényi tápanyagban, a káliumban is szegények, a búzának káliummal való trágyázására csak ritkább esetben van szükség, akkor, ha azt könnyű talajon is termesztik. Ilyen talajokon nemcsak a szuperfoszfáttal vagy esetleg a Thomassalakkal, hanem a kálium tartalmú műtrágyákkal való trágyázás is nagyon hatásos lehet, aminőül legcélszerűbben a 40%-os káliumot alkalmazhatjuk. E műtrágyából kat. holdankint 60—80 kg. lesz a legmegfelelőbb mennyiség, ha azt a vetés előtt szórjuk el, ha pedig azt a sorokba vetjük ki úgy, amint erről a szuperfoszfátnál volt szó, akkor 40—50 kg.-mal is hasonló hatást érhetünk el. Azt, hogy a talaj a káliummal való trágyázásra is rászorul-e úgy, hogy annak alkalmazása nagyobb mértékű termésközvetítésre vezet, azt a gazdának kísérletezéssel kell eldöntenie, a mit könnyebb talajokon feltétlenül tanácsos lesz megtennie. Még azt kell megemlíteni, hogy a szuperfoszfát és 40%-os káliós egymással összekeverhető, ami, különösen ha a gazda sortrágyázást végez, annak végrehajtását nagyon megkönnyíti.

Olyan talajokon, amelyek kimondottan soványak, állótrágyázásban nagyon ritkán vagy pedig egyáltalán nem részesülnek, még egy igen fontos növényi tápanyagban, a nitrogénben is feltétlenül hiány szokott lenni, azért ilyen talajok nitrogént tartalmazó műtrágyákkal is trágyázandók lesznek. Sovány talajokon a lehető legjobb termésközvetítés csak úgy érhető el, ha a foszforsavat tartalmazó műtrágyákon kívül nitrogénműtrágyákat is alkalmazunk, amelyekhez könnyű talajokon az előbb elmondottak szerint még a káliumtrágyák is csatlakoznak. Ma nitrogéntrágyáknál jóformán csak a kénsavas ammoniak és a méznitrogén állanak a gazda rendelkezésére, azért a meglehetősen nagyszámú nitrogénműtrágyák közül, amelyek között a háború előtt a chilisalétrum játszott a vezérszerepet, csak a két műtrágyafélével lesz szükséges foglalkoznunk. A kénsavas ammoniak lassabban ható nitrogénműtrágya, amelyet alkalmazhatunk a vetés előtt kiszórva és a sorokba adva is; úgy a szuperfoszfáttal, mint a kálióval összekeverhető, a Thomassalakkal azonban nem. Szórva kat. holdankint 50—70 kg., sorba adva pedig 30—40 kg. alkalmazandó belőle. A méznitrogén újabb műtrágyaféle, amelynek alkalmazásánál bizonyos óvatossági szempontokat kell betartani. Mivel a csirázó növényekre mérgezően hat, sorba semmiképpen sem adandó, csakis szórva, egy-két héttel a vetés előtt. Összekeverni a szuperfoszfáttal és így kiszórni semmiestre sem szabad, a kálióval összekeverni csak közvetlenül a kiszórás előtt, a Thomassalakkal pedig korlátozás nélküli szabad. A méznitrogénből kat. holdankint 60—70 kg. alkalmazható. A kiszórásnál ügyelni kell arra, hogy azt az állatok, emberek be ne szívják és nedves testrészüikkel érintkezésbe ne kerüljön, mert e műtrágya ártalmas anyagokat tartalmaz, mely az egészségre káros lehet. Kis vigyázattal azonban a méznitrogénnel való foglalkozásnak semmi hátrányos következménye nem lehet.

A nitrogénműtrágyáknak a búza trágyázásánál nemcsak az említett módok szerint, hanem akkor is igen jelentős szerepe van, ha gyenge, rosszul telet vetések feljavításáról van szó. Erről részletesebben majd egy későbbi cikkben emlékezünk meg.

A lovak nagyvilágából. Irta: Kis Mihály.

Az angol telivér ló.

Az angol lovak a leghíresebbek az egész világon. Többféle fajtát tenyésztettek ki ott az idők folyamán. Ezek közül rendkívüli futóképességével tűnik ki a Föld kerekességén mindenütt elterjedt angol versenyló, vagy amint másként mondani szokták, az angol telivér ló. A «telivér» szó nem jelent egyebet tiszta tenyésztésből, egyfajtaból való származásból; tehát csak olyan szólásmód, amelynek a vérhez semmi köze. A telivér lónak a közönséges parlagi lóval nemzett ivadékát már csak félvér lónak hívják. Szerintem, hogy az angol vagy az arabs telivér fajtából származik az egyik szülő, tehát angol vagy arabs félvér kapunk a közönséges lóval való párosításából. Más-más fajtából való lovak egymásközti párosítását keresztezésnek nevezik. Nálunk a kistenyésztők leginkább keresztezéssel tenyésztik a lovat; félvértenyésztést üznek, mert a kiscgazdáknak nincs telivér lovuk, sem arabs, sem angol. Téved hát az a felebarátunk, aki a nagyvéri, tetszetős képű lovára ráfogja, hogy telivér, csak azért, mert ficánkol, nem fér a bőrébe. Bizony csak félvér az, mert legalább egyik szülője nem volt telivér.

Az angol telivérnek nevezett, versenyt futó lovat mesterségesen tenyésztette ki az angol, már vagy 300 év óta, de nem szemre való válogatással, hanem azokat szaporította, amelyek a futtatásban a legjobbak voltak. Csodálatos, hogy az angol telivér versenyló az arabs, török és berber lónak a könnyebb angliai bennszülött lóval való keresztezéséből alakult ki idővel. Így hát tulajdonképpen az arabs lóhoz hasonló lónak kellene lennie. Hogy ez nem egészen így van, annak tulajdonítható, hogy Angliának mesés pásás, enyhe a levegője; télen-nyáron át buja zöld a legelője; az angol gazda pedig szereti és megbecsüli a lovat, ha, mikor keli, futni tud, tehát nem sajnálja tőle az abrakot. A sanyarúság és a nélkülözések honából a magas műveltségű, dúsgazdag Angliába került keleti fajta lovak ivadéka ott naggyá, hatalmassá fejlődtek, amiben azonban a jó tartáson kívül a versenyre való előkészítő munkának is jó része van. Mindamellett az angol telivér ló megtartotta nagyjában az arabs ló nemességét, kecsességét és acélosságát. Futóképességét tekintve, az angol telivér már az első száz méter után faképnél hagyja az arabs lovat. Hibájával kell azonban felróni, hogy nagyigényű és kényeztetett; sok és jó abrakot és gondozást követel és az időjárás viszontagságait nem állja. Sok közte az ideges; olyan, mintha nem férne a bőrében s olyan heves, féktelen természetű, hogy a túlerőltetett munkában gyakran megrokan a gégezet, az első lábak inai.

Az angol telivér lovat ma már minden művelt államban tenyésztik, ahol lóversenyeket tartanak. Kár, hogy a versenyfutásból is idővel ületet csináltak azok, akik többre becsülik a könnyű szerencsejátékot, melyen fogadni és sok pénzt nyerni lehet (persze veszteni is) a komoly, igazi erőpróbanál, melyet a nagyobb távolságú versenyek nyújtanak. A versenyek legnagyobb része csupán egyezer méter körüli távolságokon megy végbe; ilyenformán nem annyira az erő és a kitartás határoz, mint a fűrgesség. Bizony gyakran a véznább, cingár jószág a fűrgébb 1200 méterig és megnyeri a versenyt a jobb ló elől, mely nem fut olyan tülebesen, de még azután is fényesen győzi, mikor a vékonydonygájú fűrgé már rég kidőlt. Természetes, hogy a hosszú versenyt álló ló jobb a félvértenyésztésre, mint az, amelyik eleinte szinte repül, mert a félvér ló arra való, hogy a hosszantartó munkát kibírja a mindennapi élet használatában. Nagy kárára van az angol versenyló tenyésztésének az is, hogy már két-éves korában versenyt futtatnak vele, csak azért, hogy rajta mielőbb pénzt nyerhessenek. A kiscgazdát, aki a másfél éves csikót befogja, szidják azok, akik a versenylovat tenyésztik, pedig ők maguk is ilyen korában kezdik hajkurászni a versenyparipát. Azért látunk oly sok hitvány, vézna angol telivért a versenyeken és ugyancsak ilyen, csikókorában elsanyargatott lovat a kiscgazdák kezén.

Minden büne és hibája mellett, mégis a világ legelső lova az igazán jó angol telivér, mert az egész művelt világ

A műtrágyák termésfokozó hatása.

Balról: Búza trágyázva katasztrális holdanként 300 kg. szuperfoszfáttal; terméseredmény holdanként 1537 kg. búza. — *Jobbról:* Rozs trágyázva katasztrális holdanként 300 kg. szuperfoszfáttal. A talaj homokos vályog.

(«Hungária» Műtrágya-, Kénsav- és Vegyüpar Rt. felvétele.)

félvérlótenyésztését angol telivér ménekkel teremtették meg, azzal tartják fenn. A félvér ló, ha apja telivér volt, mindenkor az apja nemes vonásait, nagyszabású testalkotását és kiváló futóképességét örökli; persze csak felerészből. Így, ha igazán jó telivérment használunk, nem pedig holmi cingár, toréképű, csenevész jószágot. Éppen ebben rejlik a félvértenyésztés veszedelme. Sok ember azt hiszi, hogy jó félvért kap akármilyen hitvány méntől, csak telivér legyen. Azután meg telhetetlen némely ember és a telivérmentől származó kancacsikót ismét telivérmenhez viszi; még ennek a lányát is és így tovább. Ez a legnagyobb hiba; az ilyen kétszer, háromszor telivérezett csikó — főképen a meg nem felelő tartás miatt — hitvány, vézna, cingár lesz. Nyugodt gazdasági munkára nem használható. Nagy vért örökölt, de a masina gyöngye, törékeny maradt, mert inségből neveltük. Szaladni szeret, de hízni nem és ha kevés az abrak, olyan mint a hét szűk esztendő. A telivér méntől származó kancacsikót tehát a világért se párosítsuk telivérhez, hanem jóféle, nyugodt vérmérsékletű félvérmenhez, aminők pl. a Furiozó vagy Nortsztár néven ismeretes híres mezőhegyesi félvérmének.

Milyen nemesített kukoricafajtákat vessünk? E kérdésre *Grabner Emil*, kísérletügyi főgazdátó ekképp felel: A kukoricából derék növénynemesítőink már annyi jó nemesített fajtát létesítettek, hogy a különböző viszonyoknak megfelelő nemesített kukoricafajtát vehetünk. Nemesített sárga lófogú kukoricánk a bánkúti lófogú és az aransárga Fleischmann-féle. Ott, ahol a

kukorica után búzát vetnek, a korán érő fajták 50×40 cm. sor- és növénytávolságra, vagyis sűrűn vetve, jó termést adnak és utánuk a búza alá kellő időben jó munkát adhatunk. Ilyenek az alsuthi pignoletto, a bánkúti korai simaszemű, a Mesterházy-féle magyar és a zalaszentgróti sokcsövű pignoletto. Az utóbbi fajta jó trágyarejű földet kíván, sokcsövű és úgy lehet csépelni, mint a kalászos gabonát, a szárát ezután zombolyázva lehet takarmányozni.

A napraforgó vetési módja. A napraforgót legjobb 60 cm. sortávolságra és 40 cm. növénytávolságra vetni, mert így a lókapával való megmunkálás könnyebben végezhető. Kisebb területen e vetés úgy végezhető, hogy sorhúzóval egyik irányban 60. másik irányban 40 cm. távokra vonalakat húzunk, ezeknek keresztezési pontjain pedig 2–2 szem magot 2–4 cm. mélyre lenyomunk a földbe. Így valamivel több a vetési munka, mintha csak szem-mérték szerint kapavágásokba hinijük a magot, de viszont egyenlő lesz minden növény tenyészterülete, egyformán fognak ezek fejlődni, érni, lehetséges fogatos eszközzel végezni a kapálást úgy hossz-, mint szélességben s így sok embererőt (napszámot) megtakarítunk.

A legelő és rét tavaszi fogasolása nagyon üdvös művelet. A fogas felszaggatja a talajnak a hőnyomás következtében összeülledett felső rétegét. Ezzel elérjük azt, hogy a téli nedvesség nem szívároghat ki a felületre s így nem párolog el oly könnyen, másrészt a porhanyó rögöcskék közt behatol a talajba a levegő és a nap melege, mi a növénynek is élető eleme. Kitépi a fogas a mohát, mely a nedves rétegeknek és legelőknak megöleje szokott lenni, a fűvek tövének gyökerének megtépése útján pedig ezeket bujább sarjadásra ingerli. Végre elsimítja a fogas a vakondtúrásokat, minek következtében a kaszálás munkája könnyebbül meg.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Hol szerzhető mész vagonlételeként? — 2. Két évvel ezelőtt bérbé vettem egy üzlethelyiséget évi 12.000 K bérért. Most felmondták. Köteles vagyok-e a felmondást elfogadni és ilyen üzlethelyiséget mennyi bért követelhet a bérbeadó? (Cs. J. Szentés.) — Felelet. 1. Mész és Műharcos Árusító r.-t., Budapest, V., Akadémia-utca 13. — 2. Levelében közölt tényállás kimerítő tanácsadásra nem elégséges. Nem írja ugyanis, hogy milyen jogcímen mondták fel s ezen felmondási ok fennforog-e vagy sem. Ha a lakásrendelet 74. §-ban felsorolt felmondási ok nem forog fenn, a felmondást ne fogadja el, amikor is a bérbeadó kénytelen lesz pert indítani a járásbíró előtt a felmondás jogszűrésének kimondása iránt. Nem közli, hogy a bérleti szerződés határozott időre kötött-e vagy sem. Ha az üzlethelyiségre sem a szabad bérbeadási, sem a szabad rendelkezési jog megállapítva nincs s az 1917. évi november 1-én fizetett bér 3000 K-nál nem volt nagyobb, a jelenlegi bér az akkor fizetett bérnek a tiszzerese lehet.

Kérdés. A kommuné idejében házrészemet eladták. Milyen úton szerzhetem vissza? (Sopron-Mihályi) — Felelet. Kérdésében nem jelöli meg, hogy ki adta el a házrészét, az ön beleegyezésével történt-e az eladás, végre Ön önjögű-e vagy sem? Ezek nélkül érdemi tanácsot adni nem lehet. Teljes címet kérünk.

Kérdés. Amerikába szeretnék kimenni, de kiskorú lévén a gyámom nem adja beleegyezését. Kaphatok-e útlevelet nélkül? (Egy előfizető) — Felelet. Kiskorúak csak gyámi beleegyezéssel kaphatnak útlevelet.

Kérdés. Használt cipőkrémes dobozok és bélyegek hol értékesíthetők? (Ifjú J. Károly) — Felelet. A cipőkrémes dobozokat annak a gyárnak ajánlja megvételre, amely a cipőkenőcsöt gyártotta. Használt bélyeg bélyegkereskedőnél adható el. Kiadóhivatalunk a beküldött teljesen sértetlen használt levélbélyeget beváltja és árát vagy előfizetése javára írja, vagy könyvet küld fejében. Kiadóhivatalunk legkevesebb 10.000 korona össznévértékű bélyeget fogad el beváltásra.

Kérdés. Jelent-e meg újabb rendelet a vadászterületek hasznosbérének felemeléséről? (B. Gy.) — Felelet. A hasznosbér felemeléséről újabb rendelet nem jelent meg.

Kérdés. Iparmagonat gyermekeinek adta a saját és anyósa hasznosbérrel terhelten. Az ipar meghalt s a hasznosbér most egyedül az anyósa. Az anyósomnak van-e joga a gyümölcsfákat kivágni, a földet parlagon hagyni? Nekem van-e jogom a gyümölcsfákra gyümölcsöt szedni? (V. M.) — Felelet. Az anyósának mint hasznosbérzőnek nincs joga a hasznosbérzett ingatlanon lévő fákat a tulajdonos beleegyezése nélkül kivágni, de viszont nem kötelezhető arra, hogy a földet megművelje, mert ilyen esetben saját maga látja kárát. A termés, így a fa gyümölcse is a hasznosbérző, azt az állag tulajdonosai nem szedhetik a hasznosbérző beleegyezése nélkül. Kísérleljék meg, hogy önöknek adja bérbé a földet.

Kérdés. Szőlővel beültetett ingatlanomból a szőlőt kiirtottam, most szántónak hasznolom. Hova kell fordulnom, hogy a kataszteri birtoklók a tényleges állapotnak megfelelően kiigazítsanak? (B. J. Pócsmege.) — Felelet. A művelési ágakban történt változást a községi előjárásnál kell bejelenteni, amely aztán hivatalból teszi meg a lépéseket a kat. birtoklók kiigazítása iránt az illetékes pénzügyigazgatásnál.

Kérdés. Katona nem voltam, lehetek-e csendőr és ez irányban hova forduljak? (Berektompaháza.) — Felelet. A felvétel iránti kérelmét a legközelebbi csendőrhöz is benyújthatja és ott megadják a szükséges felvilágosítást.

Kérdés. Mily szakönyvek foglalkoznak szőlőműveléssel? (T. J.) — Felelet. A szőlőműveléssel foglalkozik Fend K.: Szőlőművelés és a Varga-féle Szőlőművelés című szakönyvek. Az első ára 398 K, a másodiké 300 K portóműtessen. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, Budapest, VI., Ó-u. 10.

Kérdés. Jómindeségű kendermag hol szerzhető be? (T. J.) — Felelet. Kendermag beszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetségénél, Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz.

Kérdés. Mi volt a búza ára 1920. január hó közepén? (L. P.) — Felelet. 1920. január havában a búza ára maximálva volt. Az 1920. január 4-én közzétett és érvénybelépett 6953. M. E. számú rendelet szerint a február 15-ig bezárólag felajánlott és közszükségletre átadott búzáért métermázsánként 300 K járt.

Kérdés. Elhasznált távirtdrótot hol szerzhetnék be? (K. B.) — Felelet. Ha van még készlet, úgy az beszerezhető a magyar királyi posta- és távirtdrótigazgatásnál (Budapest, Hunyadi János-út 13. szám).

Kérdés. Belga óriás fajnnyalak hol szerzhető be? (B. F.) — Felelet. Belga óriás fajnnyalak beszerezhető a Nyúltenyésztő mintatelepen: Csillaghegy (Budapest mellett).

Kérdés. Cukorrépa-termeléssel óhajtok foglalkozni. Mikor vetendő, mennyi a magszükséglet, mekkora a sortávolság és mennyi termés várható katasztrális holdanként? (B. I. Kunmadaras.) — Felelet. A cukorrépa vetési ideje március—április hónap. Vetés magszükséglet 16—20 kg. A sortávolság 37—46 cm. Alátakarás mélysége 2—3 cm. Katasztrális holdanként várható gumótermés 125—175 mm.

Kérdés. Az Alföldön-tablettát milyen célra használják? (V. J. Békésföldvár.) — Felelet. Vértisztító szerként.

Kérdés. A B-listás tisztviselő szövetésge hol van? (Cs. G.) — Felelet. Budapest, VIII., Rákóczi-út 75, III. em. 15.

Kérdés. 1. Vasúti Útmutatót hol szerzhetek? 2. A Fővárosi Hirlap kiadóhivatala hol van? 3. Régi római pénzek hol értékesíthetők? (K. L. Paks.) — Felelet. 1. A vasúti állomáson. Szerkesztősége: Budapest, I., Városmajor-ú. 16. sz. a. van. 2. Budapest, V., Szív-u. 18. 3. Régi pénzeket magános gyűjtők, régiség-tárák, múzeumok és régiségkereskedők vásárolnak. A pénzek eladásánál szakértelem szükséges és ha elegendő és különböző pénzdarabok vannak, csak akkor érdemes eladásra gondolni. Ha nincs szakértő ismerőse, szerkesztőségünk szakértője útján felvilágosítást ad.

Élőket hivatatom. Évszázadok óta a harangoknak nagyon gyakori felirata volt a következő:

«Élőket hivatatom, holtakat siratgatom!»

A szomorú végű háború megfosztotta a harangokat attól a nemes hivatásuktól, melyet e jelmondat kifejez. Harangok nélkül siratgattuk az elholtakat. De a buzgó hívők nem tudtak beletörődni a helyzetbe és mintegy két év óta a háborús áldozatokat meghaladó készséggel sietnek összeadni pénzeiket, hogy a néma tornyokba új harangokat helyezhessenek. Nagyon gyakori az az eset, hogy egy ember, egy család maga megöntet egy nagy harangot. Természetes, hogy az áldozatkészég mellett mindenki arra törekszik, hogy a legjobbat kapja. A rendelésnél nem a súlyra néznek, hanem a harangok csodálatosan szép zenéjére, összhangjára, sőt a közelfekvő tornyoknak szép összhangjára is. Mi adja meg a harangoknak azt a csodálatosan szép hangot, mely a lélekbe belebúg és imádságot, vigaszt ébreszt benne? Ma már nemcsak a tudósok, hanem a falusi emberek is tudják ezt: a tiszta fémanyag és gondos munka. Epen úgy, mint a háború alatt a háziasszonyok nem találhattak hadi pótnagyból jó ételt az asztalra, nem lehet tisztátalan fémekkel kevert anyagból jó harangot önteni. És mily hosszantartó, gondos kézimunka kell a haranghoz! Agyagból formálva a harangmintát, lassú szárítás után kerül a sor a megöntésre. Hetek, hónapok mulnak el. S mi történik az alatt? Az élet nagyobbát változik, mint amennyit fordul a világ kereké. Az árak, a munkabérek, mind, mind elváltoznak. Mit csináljon ilyenkor a harangöntő? Talán a megöntéskor amennyivel drágultak az üzemi költségei, annyival silányabb féműből öntse a harangot? Ha ezt teszi, akkor rosszhangú harang születik, árt a maga nevének és a buzgó híveknek is. Ha pedig ugyanazt a tiszta féműt adja és a harangot leszállítja, annyi pénze sem térül meg, hogy egy következő haranghoz a nyersfémét megvegye. Valóban igaz volt annak, aki ma egy fgy cselekvő harangöntőre megjegyezte, hogy a legjobb felírás, melyet a harangjára önthetne, a következő volna:

«Siratom az élő öntőt,
Ha meghalt már, nem bántom őt!»

Nem így kell ám a dolgot elképzelni. Ha valaki harangot rendel, ám kapjon a drága pénzért igazán jó harangot, de viszont az öntőde se járjon rosszul, mert akkor hamar befagy ám a kemeceje. A magyar nép gondolkozása megtalálta a módot, hogyan lehet ezen is segíteni. Búzáértékben meghatározzák, hogy milyen súlyú harangért hány kg. búzát kell számítani, fele mennyiség után megfizetik a búzáknak harangrendeleskor érvényes tőzsdei napi árát, mert akkor adják el a búzát és amikor a harangot átveszik, az akkori tőzsdei búzáron fizetik a hátralékot. Ha azután az élet tényleg elváltozott, akkor a búzáknak az értéke is emelkedett és így legalább a fele érték után nagyobb összeget kap az öntőde is, amely többlet valóban a bekövetkezett áremelkedésnek felel meg. Így senki sem jut joggalban haszonhoz, de senki nem is károsodik. Ilyen módon rendelik meg országszerte az «Ecclesia-Harangműveknél» Budapesten, IV., Irányi-utca 27. alatt a harangot, ahol lelkesükkkel élükön, az ország különböző részeiből naponta megfordulnak a harangküldöttségek. Megvan tehát a módja annak, hogyan legyen jó hang és szép felírta is a harangon.

HUSVÉT

A VÉN CIGÁNY.

Húzd rá cigány, megittad az árát,
Ne lógasd a lábadat hiába;
Mit ér a gond kenyéren és vizen,
Tölts hozzá bort a rideg kupába.
Mindig így volt e világi élet,
Egyszer fázott, másszor lánggal égett;
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűft vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal!

Véred folyjon, mint az örvény árja,
Rendüljön meg a velő agyadban,
Szemed égjen, mint az üstökös láng,
Húrod zengjen vésznel szilajabban.
És keményen, mint a jég verése,
Oda lett az emberek vetése —
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűft vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal!

Tanulj dalt a zengő zivatartól,
Mint nyög, ordít, jajgat, sír és bömböl;
Fákat tép ki és hajókat tördel,
Életet fojt, vadat és embert öl;
Háború van most a nagy világban
Isten sírja reszket a nagy honban.
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűft vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal!

Kié volt az elfojtott sóhajlás,
Mi üvölt, sír e vad rohanatban,
Ki dörömböl az ég boltozatján,
Mi zokog, mint malom a pokolban?
Hulló angyal, tört szív, örült lélek,
Vert hadak vagy vakmerő remények?
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűft vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal!

Mintha újra hallanók a pusztán,
A lázadt ember vad keserveit,
Gyilkos testvér botja zuhanását,
S ez első árvák sirbeszédeit,
A keselynek szárnya csattogását,
Prometheusz halhatatlan kínját,
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűft vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal!

A vak csillag, ez a nyomorú föld
Hadd forogjon keserű levében,
S anyyi bűn, szenny s ábrándok dühétől
Tisztuljon meg a vihar hevében,
És hadd jöjjön el Noé bárkjája,
Mely egy új világot zár magába;
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűft vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal!

Húzd, de mégse, — hagyj békét a húrnak,
Lesz még egyszer ünnep a világon;
Majd ha elfárad a vész haragja,
S a vizsály elvérzik a csatákon,
Akkor húzd meg újra lelkesedve,
Isteneknek teljék benne kedve.
Akkor vedd fel újra a vonót,
És derüljön zordon homlokod.
Szűd teljék meg az öröm borával,
Húzd, s ne gondolj a világ gondjával.

Vörösmarty Mihály.

CSUDI KAPITÁNY. *Irtá: Móricz Pál.*

ELBESZÉLÉS.

EGYIDŐBEN temetkeztek erre a partos földre. Az ilyen elhagyott temetőn a bodzás földdel egyszintre sűpednek a régi-régi felejtetett hantok. Olyik helyen még tartja magát a féloldalt dült sírkő, a kettétört kőről azonban a betűket, a multat letörli az idők moha. Midőn építkezéseikhez a homokot, sárga földet ássák, az elhagyott temető partoldalaiból korhadt koporsó darabok, törmelék csontok, olykor egy vigyorgó koponya gördülnek az ásogató magyarok lába elé. Van, aki fölemeli a koponyát és elgondolkozik, mielőtt félre, kiscsődbe temetné a megbolygatott hamvat, másik röhögve rugja tovább őse csontját. Olyan is kerül, aki hazaszállít egy öblösebb, épebb koponyát, a galambpadláson itatóedénynek hasznos ez, úgy tartják: ahol emberkoponyából iszik, nem vadul el, szaporább is az égneken ezen legszerelmesebb madara.

A Csudi Dániel vén háza ablakai a zöldszalugáteres ernyővel épen az öreg temetőre pislákolnak. A boglyakemence enyhére melegítette a bőrzött, porcellángombos karszékekkel, kanapéval, rézveretű szekrényekkel, nehéz díőfa-ággal, pipatartóval, fegyvertartóval benépesített szobát. A kü-

lönös ember, mint a Palatinus-huszárok főtisztje, életének jórészét idegen földön töltötte, most János nevű vén szolgájával egyedül lakott a vén hajduházban. Csudi kapitány harcból és mulatságból bőségesen kivette részét, mignem sok metáliával, még több plezurral hazatért a «kvietált» öreg kapitány. Fehér szobája falán, a két végső ablak között aranyramában életnagyi női kép csüngött. Gyöngygyakéket, báli díszruhát, barnaszemű gyönyörű fiatal nőt ábrázolt ez a valahol Milanóban olasz művésztlől festett kép.

— A hercegnőnk! — Csudi kapitány háta mögött, ha egyszer-egyszer szóba került a gyönyörű barnaszemű nő ábrázoló festmény, János huszár hunyorítva ennyit elárult.

A boglyakemence mellől, bőrs karszékéből a gyöngygyakékes nő képén meg-megpihent Csudi kapitány eleven-sárga magyar szeme, ha pedig tekintete továbbsiklott, az ablakon át kilátott az elhagyott temető néma gödröktől tántogó partjára.

— Hehe, he! — halkan elmosolyodott.

Midőn tajtékpipája füstjét fújta és a rózsáskancsóból a talpaspohárba valóságos tokait töltött Csiha diákéknak (a tanítót hívták diáknak), a bölcs úrnak, ki az élet sok fájdalmas harcát és édes gyönyörűségét kóstolta, tetszetek a sárgaföldet, az ősök csontját — építkezéseikhez — oly nyugodalmasan ásogató hajdúk, — komám, ez a mi életünk itt

lent a földön! — Cifra agárkutyájának fején végigsimított, — míg szusszal bírjuk, szaladunk, loholunk, sokszor egymáson keresztül gázolunk... Pedig, he, he, végül legjobb pihenni... Az utolsó pihenés szokott lenni a legedesebb, melyből már csak az arkangyal trombitája ébreszt fel minket, úgy-e, komám?

— Hanemhogy nem inkább majd dudaszóra keil eljárnunk a szoboszlói dőbögős hajdú-táncot, — vélekedte a volt 48-as honvédfőhadnagy Csiha diák, kinek a túlsó világról tökéletesen más vélekedése volt, mint a nagytiszteletű uraknak.

— Néhány szüret még a tokaji kis szőlőmben, néhány agarászfutam kint a tűzokjarta nagylegelőn, pár vadlúdes, disznótor, névnap és debreceni nagyvásár, — mondta illatosfüstű pipájával csendesesen Csudi kapitány, — már befelelgett... Mehetünk az Alföldre deszkát árulni, öreg komám.

És jött az egyik ős, midőn a Hort és Bágy nádrengeteit, vizitőkvirág indás tavait milliósámra felkeresik a rucák, vadludak, Csudi kapitány csakugyan meghült a vadliba-lesen. A lesgödörbe nagyon élesen, hegyesen odacsapott a dermesztő jégeső, a víztől a szalma megcsicscsant Csudi kapitány vén lábai alatt, következett a köhögés és az az életerőt felégető tüzes láznyavalya, melynek láttán Szalady orvos aggódva csóválta fejét.

— Ebben a korban már nagyon komoly eset... kapitány uram, az ágyba kell feküdni.

— Ágyba pedig én nem fekszem.

— Akkor ne orvost hívasson...

— Hát?

— Hivassa a náddal Csengődi asztalost s csináltassa meg inkább mindjárt a koporsóját.

— A betegágy lenne az én koporsóm! — makacskodott a csökönyös öreg katona, — héj, János fiam, vén tokajit a kulacsba, főtt sódort, hideg kolbászt, fehér cipót a szeredásba, azután fogjon kend... Megyünk a rétbé vadlibalesre...

Ó, a rét ott a Hármashatár, a Tirimpó-csárda tájékán még igazi ősvilág volt akkor. Nádligetek, szabadvizek, fűzfás szigetek fonódtak végtelen óriás bokrétaiba... Bizony zörgött a melle, hörgött a tüdeje Csudi kapitánynak, mikor csizmástól nekivágott a jégkéregtől pillés víznek. Derékig a vízbe merült, lázas feje lefelé húzta, mindamellet nehezen kivergődött a víztől előntött kis szigetre, amelyen a vízből magányos szénaboglya emelkedett ki... A boglya tetején azután eszímáját, nadrágját lerúgta és nyakig a szénába fúrta magát a vén vadász. Alant a vízben már erjedt, fülledt a széna s mintha csak forró gőzfürdőbe került volna a vadász... Ni, ni, az öreg János még pogácsát is dugott a szeredásba, a sódar úgy sem izlett, ám a tepertős pogácsára a meleg szénafészkekben kellemesen csúszott az illatos, az édeskés, zamatos, tüzes öreg tokaji bor... A tóra dermesztő hideg jégpedővel kezdett aláereszkedni az este, harsogó, érdes, torzhangú gigarózással jöttek a szilaj vadludak sötét falkái, Csudi kapitány forró fészkből közéjük-közéjük puskázott.

— Gi, gá! — riadtan rebbent szét a sötét falka. A jegedző vizen hangosat, széleset csattant egy-egy lezuhanó nehéz, zsíros madártest... Ám a vándorok útja kifogyhatatlan volt. Jöttek, szállodtak újabb és újabb madárfalkák, a kulacs tűzitaljától kezdett leragadozni a vén vadász lázas szeme. Karja, feje, elnehezedett. Egyszer csak puskája is elnémult...

— Huhu, uhu! — midőn a vad tájon szétöntötte verhenyeges, kísérteti fényét a holdvilág, a réti kuvik a fűzfáról félelmetesen, kárörömmel megszólalt, — uhu, huhu... Meghalt a vadász...

— Gi, gá! — a vadludak szemtelenül körülcsázták a boglyát. Meddig tartott ez az alvás, ma már ki tudná? Huszárjaival Aspern, Wagram, Lipcse, Waterlooánál újból diadalmasan rohamozik Csudi kapitány. Párisban, Fonteneblónál a francia dámák mind kerekre nyílt szemmel csodálják a táncoslovú gyönyörű huszárt. Milanó felől örök tavasz, citrom- és narancserdők bűbája mosolyog feléje, ott

a huszárok sárján soha le nem hervadnak, mindig frissen virulnak a kék nefelejtsvirágok, édes ibolyák...

— Hercegnőm! — ez volt az első szava, midőn a forró boglyafészkekben a fejét nyilazó napsütésre tetszhalotti álmából felébredt a vén vadász. Az éjszaka elmúlt (de vajjon hány éjszaka volt ez? János huszár később azt állította, hogy volt az legalább két éjszaka is), ám elmúlt a láb sorvasztó fájdalma is. A fényes nap ragyogással szórta tele a tavakat, itt-ott a rejtelmes éjszakai vadliba-les után holt ludak testei himbolyogtak, hánykódtak a vizen.

— Gi, gá! — messziről nótázva szállottak tovább szilaj csapatok.

— Hercegnőm! — Csudi kapitány másodsor is ezt mondta, midőn mosolygással, frissen, életerősen öltözködni kezdett... Most már a főtt sódar, a kolbász izlett neki, a kulacs maradékborát is megitta... A Tirimpó-csárdából keresésére jött emberek egész kocsiderék zsíros vadlibát szedtek össze a lesboglya melletti vizekről... Találtak a fűzfa tövében egy összefagyott véres halálmadarat is, de hogy ezt mikor és miként lötte le, nem emlékezett vissza reá Csudi kapitány...

Még hosszú évekig elélt ezentúl és sok téli estén elmondogatta, — komám, amiket életemben és félig már holtan ott a réti vadliba-lesen átéltem, ha elbeszelném, kendtek el sem hinnék... Csak nem szabad elhagyni magunkat. Ki kell tartani még a halállal szemben is... Higgyétek el, nem a betegség, hanem az ijedtség öli meg a legtöbb embert... Szégyentelenül így ám a gyáva, ijedt nemzetek is elpusztulhatnak...

HIVÓ KIS PÉTER ESETE.

ELBESZÉLÉS.

Irta: Keztyüsné Balog Margit.

NYUGODT, szép alföldi tájon hegyes tavaszi szél szaladt tova kacagva, a fák rügyező, fiatal ágát kegyetlen kézzel hajtogatta jobbra-balra, itt-ott, ha nem engedett a kiszáradt fa, recsege törte derékban ketté; bűgő jajjal esett le az elvált rész a fröccsenő sárra. Aztán játszi kedvvel egy fehérítő tollat kapott fel a hátára — csak imént ejthette el valami kóborló galamb — és táncoltatta mind magasabbra, fűtyülve hozzá a gyorsuló taktust.

Amott a fűzesi dűlő mellett dagasztotta a szügyig érő habarcst a HIVÓ KIS PÉTER két kedves pejkoja. Uszott utánuk zaj és zökkenő nélkül a szekér. A gazda mosolygó, elégedett szemmel nézett előre a lovak feje felett vigan integető karcsú, magas toronyra.

A mályvádi erdő bologató akácai közül viritó színnel vált ki egy lassan mozgó piros pipacs. Ahogy HIVÓ KIS PÉTER tekintete feléje rebbent, kezébe kapta a lovak nyaka közé engedett gyeplőt, ösztönös mozdulattal nyult az ostor után, de alig érintette meg a nyelét, vissza is kapta újjait róla.

— Nem — gondolta magában s mérgesen vakarta meg a fejét — igazi hívőnek nem illik ütni a lovát.

Pedig minden áron élbe akart kerülni annak az ingerlően lobogó piros szoknyának. De a két pejko nem is várt ostort. Ahogy megérezték, hogy feszül a zablá, levágták a fejüket s neki rugaszkodtak az útnak, már amennyire lehetett, mert agyig sülyedt a kerék mindenütt.

A leány is észrevette a szekeret. Ki-kipislantott, csak úgy lopva, a pipikendő alól. Mintha fehér lába is vigabban cuppogott volna a sárban, vagy talán — szaporábban szedgette.

HIVÓ KIS PÉTER megállott az uton, ahol keresztül kell majd jönni a leánynak s fényesen csillogó szemmel nyelte az egész imbolygó alakot, oda is kiáltott neki, mikor már szóval beérhette:

— Gyere, gyere, Zsuzsikám, elviszlek a falu végéig. Legalább nem fázik meg a szép, fehér lábad ebben a hideg latyakban.

— Nem hideg ez, Péter bácsi. De hátha már ilyen zives, mégis csak felülök. Hamarabb otthon leszek édeséknél.

— Ide szentem, mellém la. Megférünk ketten is. Inkább alád teszem a szűröm, hogy jó puha legyen az ülés.

— Haggya csak, Péter bácsi, ide telepszek az oldalra, itt szoktam ülni.

— Az én szekeremen, Zsuzsikám, már csak mindig mellettem lesz a helyed. Gyere no!

A leány riadtan nézett rá, ijedt pirosság után elfehérlött az arca s tévován csak állott a szekér mellett.

— Enye, enye, de rebbenős galamb vagy — nyugtatta a gazda — hiszen semmi rosszat se mondtam, nem is tudnék. Mióta hívő vagyok, még a káromkodástól is elszokott a nyelvem, pálinkát meg nem is láttam. Mi bajod lehetne mellettem, mikor józan vagyok?

— De én nem ülök fel kigyelmed mellé, inkább gyalogra maradok, ha nem enged az oldalra.

— Miért félsz tőlem?

— Nem félek én!

— Hát?

— Édesanyám biztosan megszidna.

— Ne törődj vele.

— Ha megharagítom, nem veszi meg husvétra az égszínkék ruhát, pedig abba szeretnék úrvacsorázni.

— Veszek én néked hatot helyette.

— Nem kell nekem, hogy maga vegyen.

— Husvétra mégis az én asszonyom leszel.

— Már abból meg semmi se lesz.

— Mi? — Hívő Kis Péternek kétszázlancos a földje, azt veszi el feleségül, akit akar. Ha nem megy szép szerivel, hát akarata ellenére.

— Akármilyen gazdag, hiába.

— Mért?

— Azt én meg nem mondom kigyelmednek.

— Zsuzsikám, no — leugrott a szekérről, mellé lépett, megfogta a kezét s úgy kérlette — ki nem ereszttem a számon senki előtt, de nekem mégis csak el kell, hogy áruuld. Mit tegyek ellene, ha nem is sejtem, mi a baj? Édesapád mindig olyan örömmel vette, ha elmentem hozzátok, meg úgy vettem észre, hogy te se bántad, mikor magam mellé ültettelek a ládára. Szegény leány vagy, az se baj, van nékem elég kettőnknek is. Nem mondom, hogy nem kapnék olyat, aki gazdagabb még énnálam is, de hátha nékem csak te kellesz. Zsuzsi te, azt mondom, másra ne merd emelni a szemed, mert...

— Nincs nékem senkim kigyelmeden kívül.

— Hát akkor meg mit prézsmítálsz már egy órája? Feleségem leszel, aztán rendbe van.

— De nem leszek ám!

— Enye azt a... majd mit is mondtam. Beszélj már!

— Jaj, ne kiabáljon Péter bácsi rám, mert nem merem megmondani.

— Dehogy kiabálok, dehogy kiabálok, csak szólj már!

— Hát... de ne haragudjék, én nem megyek... nazarénushoz! Érti?

Csak elképedt az ember. Előbb szólni sem tudott. Azután farizeus arccal rebegte:

— Szerelmetes Jézusom, szörnyűség! Ezen igazán nem lehet segíteni.

— Haragszik?

— Nem szabad nékem még haragudni se. Na, ülj fel az oldalra, aztán menjünk.

Felcihelődték nagy szomorúan, a leány elnézte az ember komor arcát, ahogy fellökte magát az ülésre, megkapta a gyeplőt, hátra se fordult.

— No Pejko, Madár, gyí! — szólott Hívő Kis Péter.

Szólt, de a Pejko meg a Madár meg se moccantak.

— Kedves lovaim, induljunk — kérlette őket a gazda.

— A kakas csípijen meg benneteket, hát mi lesz? — kezdett mérgesedni.

— Pejko, Madár, gyí! — ordította el magát s nagyot rántott a gyeplőn.

— Hihíhi — kacagta el magát az oldalon a leány.

— A Poncius Pilátusát az anyátoknak — kapta fel az ostort Hívő Kis Péter — a fene egyen meg, Pejko; nagyot húzott rá. Az istennyila csapjon a füled közé, Madár; adta ki annak is a porciót. Gyí, te bitang fajzat, erre meg amarra, gyí!

De akkorát rántott a szekéren a két ló, hogy menten kint voltak a kátyúból, csak úgy verték a hátulsó lábokkal a gazdára a sarat. Az hallgatott mélyen. Zsuzsika megszólalt:

— Péter bácsi, mondjon már valamit.

— Tudod, szentem, vagy lótarató az ember, vagy nazarénus!

Mentek egy darabig, akkor azt mondja Hívő Kis Péter:

— Ül mellém, Zsuzsikám!

A leány szerelmesen penderült be a szekénderékba s odahúzódott mellé... szorosan mellé.

— Nékünk meg lovunk mindig lesz, úgy-e? — kérdezte hamiskásan a férfit...

TRÉFÁK

Rosszul fogta fel a kérdést.

A piac-téren pipaszó mellett diskurálnak az atyafiak. Felső Balogh Péter gazda Sánta Nagy Sándort fogja vallatóra:

— Elhiszi kee, komám, hogy én jobban szeretem a krumplifőzeléket, mint a töltött káposztát?

— Má mé ne hinném el?

— *Elég boldog kee hozzá!* — intézi el Balogh uram Nagy Sándor komáját.

Megnyugtató.

— Igazán nem a pénzemért veszel feleségül?

— Becsületemre nem! Hidd el, drágám, csak a *hitelezőim* miatt!

Akaratlan önleírás.

Két gimnazista pajtás összeveszett s a harag boszúra készítette az egyiket. Károly, a boszúálló felment Béla volt pajtásának papájához s mint aki a legnagyobb jóakaratot tanúsítja Béla és a szülők iránt, elmondotta:

— Kérem, kötelességemnek tartom figyelmeztetni, hogy Béla minden idejét kezes jellemű fiúkkal tölti el, csavarog, iskolát kerül, cigarettázik!

— Köszönöm, fiam, a figyelmeztetést, — felel Béla papája, majd némi gyanakodással megkérdezi — honnan tudod, fiam, mindezt olyan határozottan?

— Hogyne tudnám! *Hiszzen mindig együtt vagyunk!*

A drága orvos.

— S azt hiszi, barátom, hogy a tanár módszere segít rajtam? Nőhet ismét haj a fejemen?

— Egészen nyugodt lehet! Amikor a számlát megkapja a tanártól, *égnék fog állani a haja!*

A naplopó.

Egy úr a pompás napsütéses délelőttön lesétált a kertjébe, hogy megtekintse virágait. Míg a kertésziük serényen dolgoztak, a kertész magát egy fa alatt horkolva találta.

— Haszontalan — kiáltott rá — itt lustálkodol, ahelyett, hogy dolgoznál? Nem érdeled meg, hogy a nap rád süssön!

— Tudom — felelte a kertész föltápászkodva — épen azért feküdtem ide az árnyékba!

Van esze a gyereknek.

Bandika megüti a könyökét. Odaszól az édesanyjának:

— Mama, olyan ez, mint a *szódváló!*

Jótekonycélú bazárban.

— Hogy ez a virágszál, hugom?

— Ezer korona.

— Egy csókváltással, magával?

— Igen, de nem magával — volt a leforrázó válasz.

Képek az Országos Földművelésügyi szövetségi szőregi nagygyűléséről.

Batról: Schandl Károly földművelésügyi államtitkár (középen), Bodó János, a kerület képviselője (az államtitkár mellett) a község határában rendezett fogadtatáson. — *Jobból:* Az államtitkár és kísérete megtekintik az előtött határt. (A környéken nyolcezer hold van a belvizek folytán víz alatt.)

VASÁRNAPTÓL — VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Ujhelyi Imre meghalt.

Megdöbbenve vettük a hírt, hogy Ujhelyi Imre, a magyar-óvári gazdasági akadémia nagynevű, nyugalmazott igazgatója, az országos hírvé agrártudós, a *Vasárnap* nagyrabecsült munkatársa, hosszas szenvedés után meghalt. Régóta betegeskedett és orvosainak minden erőfeszítése sem volt képes megmenteni az életnek. Ujhelyi nem csupán a modern gazdanevelésnek volt egyik hervadhatatlan munkásságú harcosa, hanem a kutatások terén is mindig előjárt és számos szakkönyvével és a hírlapirodalom gazdagításával vette ki részét mezőgazdasági kulturánk fejlettebb alapokra való helyezéséből. Kivált a tejgazdaság volt az a terület, ahol örök alkotások biztosítják Ujhelyi Imre nevének maradandó voltát. Az elmúlt héten temették el nagy részvétellel.

A Szegedi Népfőiskolások Széchenyi Szövetsége lízezerkoronás mezőgazdasági pályázatot hirdet.

A Szegedi Népfőiskolások Széchenyi Szövetségének egyik áldozatkész tagja nemrég tízezer koronát juttatott az elnökség kezeihez a többtermelést elősegítő pályamunka kitűzésére. A szövetség a legutóbbi gazdasági szakosztálygyűlésen kiírta a pályázatot a szakosztály keretén belül. Címe: *Többtermelés a kisgazdaságban*. Feltétel: A pályázatban kifejtett eljárás a mai viszonyoknak megfelelően is keresztülvihető legyen. Már díjat nyert pályamunka nem vehető figyelembe. A pályázat beküldése *jelég levélben* történjék. (Egyik birtokosra a jelégével ellátott pályamunka, másikon kívül a jelige, belül a beküldő neve és lakhelye.) *Határidő:* 1923. április 30. Kizárólag gazdálkodók pályázhatnak. És nem okleveles szakemberek. Kívánatos, hogy a népfőiskolai tanfolyamot végzett gazdaijak minél nagyobb számban vegyenek részt e nemes versenyben, melynek eredményét az *Uj Barázda* és a *Vasárnap* fogja közölni. A pályamunkák *Csiszár* István Széchenyi Szövetség elnöki címére (Szeged, Földműves-utca 13.) küldendők. A bírálóbizottság elnöke *Gulácsy Sándor* dr.; tagjai: *Somogyi Szilveszter* dr. polgármester, *Korom Mihály*, *Bartha Mihály*, *Csiszár István*, *Csonka Antal* és *Ábrahám Balázs* köri elnökök, gazdálkodók és *Juhász Árpád*, *Szűts Sándor*, *Gróf Béla* dr. gazdasági tanárok.

Románia betiltotta az állatkivitelét.

A román kormány betiltotta az állatok kivitelét. A tilalom március, április és május hónapokra szól.

Hatszázmillió korona termelési hitelet kapnak a szőlősgazdák.

Kállay Tibor pénzügyminiszter a szőlősgazdák kívánságára azoknak a birtokosoknak, akik nem tudják bortermésüket értékesíteni és ezért a bortermelésben akadályozva vannak, az Országos Központi Hitelbiztosítékot útján *hatszázmillió korona erejéig termelési hitelet folyósított*. A termelési hitelet négy borvidéken, nevezetesen a *tokaji, balatoni, egri és szekszárdi* borvidéken az OKH a helybeli szövetkezetek útján folyósítja, hogy ezzel a termelésben jelentkező zavarokat kiküszöbölje. Az OKH úgy tervezi, hogy két évre nyújtja a hitelet, amelynek első felét az első év, másik felét pedig a második év után törlesztik vissza. Az egyes borvidékenként a helyi szövetkezetek bevonásával most végzik azt a munkát, kiket lehet a hitelben részesíteni, mert a hitelnyújtásnak az a fő eleme, hogy lehetőség szerint azok a termelők részesüljenek ebben a hitelben, akiknek főfoglalkozása és megélhetési lehetősége a szőlőművelés, továbbá, akiknek megmaradt a borkészletük és ezért a termelési költségeket nem tudják miből fedezni. Hitelben főleg kisebb szőlőbirtokosokat óhajtanak részesíteni és ezért azt tervezik, hogy *húsz katasztrális holdnál nagyobb szőlőbirtokok tulajdonosai egyelőre nem kapnak hitelet* és mivel a hitel rendelkezésére álló összeg korlátozott, csak a hegyi bortermelők birtokosai számíthatnak hitelre. Ezzel szemben a homoki területek és általában olyan területek tulajdonosait, amelyeken más kultúra is lehetséges, egyelőre figyelmen kívül hagyják. *Horánszky Dezső* nemzetgyűlési képviselő, az OKH elnöke, az elmúlt héten ebben a tárgyban megbeszélést folytatott az egyes bortermelő vidékeket ismerő képviselőkkel és közöttük velük az OKH tervét. Egyelőre az alapelveket vitatták meg, a részletekre későbbi megbeszéléseken kerül sor.

Megkezdődött a szállastakarmány kivitele.

A földművelésügyi minisztérium által engedélyezett hatszáz vagon széna és hatszáz vagon szalma kivitele már megkezdődött, főleg Ausztriába Csehországba és kisebb mértékben Svájcba irányul.

Újabb megváltási eljárás alá kerülő birtokok.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 1923. március 12-től 17-ig megváltási eljárást rendelt el az alábbi községekben és birtokokra: *Gyöngyöstarján* községnek — a Mátrahegyjai szőlőtelep r.-t. és Wohlmann Kázmérné birtokára; *Székesfehérvár* városnak — házhelyekre a város és több birtokos ingatlanára; *Rábapatona* községnek — Merán Jánosné grófnő birtokára; *Pinnud* községnek — a győri püspökség és a székeskáptalan birtokára; *Rudabányácska* és *Széphalom* községeknek — Fodor János és felesége, Klein Mórné és Grünfeld Simon birtokára; *Nemesdéd* községnek — az esztergomi főkáptalan, továbbá Zichy Béla gróf és Fesietich Sándor gróf birtokára; *Gyüd* és *Harkány* községeknek — Benyovszky Lajos gróf és a siklósi takarékpénztár, Kohn Adolf és Bella, Weisz Sámuel és Weisz Julianna birtokára; *Nyiradony* községnek — Károlyi Gyuláné grófnő, Gency Ferenc, Gödény Ferenc, Lefkovicz Béla és felesége, Kupferstein Armin és József, Gass Gyuláné és Ujfalu Dezső birtokára; *Golop* községnek — Vay Miklós báró birtokára.

A székesfehérvári kúsgazdák ötezer holdas alapítványi birtok felosztását kérik.

Székesfehérvár városának százhusztagú küldöttsége tisztelt az elmúlt héten Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél és nagytatádi Szabó István földművelésügyi miniszternél. A küldöttség megjelent az Országos Földbirtokrendező Bíróságnál is. A küldöttséget Zavaros Aladár polgármester vezette, aki előadta a minisztereknek, hogy Székesfehérvárnak és környékének kúsgazdaközössége nem tud megélhetéshez jutni és ezért azt kérte, osszák fel a város határában lévő ötezer holdnyi alapítványt a Földbirtokrendező Bíróság révén és létesítsenek ezen a területen új községet. Klebelsberg Kunó gróf válaszában kijelentette, hogy azt nem teheti meg, hogy az alapítványt egyszerűen értékesítse vagy eladja, mert nem tud megfelelő ellenértéket kapni a mai viszonyok között. Erre a küldöttség vezetője azzal a javaslattal állott elő, hogy a fejérvármegyei alapítvány helyett a Földbirtokrendező Bíróság foglalja le az alapítvány számára azt a csongrádmezei, háborúban szerzett, szintén ötezerholdas birtokot, amely jelenleg Weisz Manfréd örökösének birtokában van. Zavaros polgármester javaslatát mindkét szakminiszter helyeselte.

Az országos tenyészállatvásár forgalma.

A XXXII-ik tenyészállatvásár forgalma mindhárom kiállítási napon változatlanul élénk volt s a felhozott állatok tekintélyes része elkelt. Természetesen a később vett gyengébb minőségű tenyészállatokért nem fizettek oly árakat, mint az első napon zétkapkodott legkiválóbb tenyészanyagért. Eladtak összesen 179 bikát, 81 tehenet, 206 kóst, 51 anyajuhot, 397 kant és 150 kocát. Elkelt tehát a szarvasmarha anyagból több mint ötven százalék, a juhokból negyven százalék és a sertésekből hatvan százalék. Az átlagos ár a bikáknál 650.000, a teheneknél 450.000, a kosoknál 90.000, az anyajuhoknál 30.000, a kanoknál 90.000, a kocáknál 60.000 korona volt. Természetesen a kiváló anyagért jóval magasabb árakat fizettek. A közönség soraiban igen nagy feltűnést keltett a mezőhegyesi állami ménésbirtok tizenegy mászás tenyészbikája.

Előadás az állami ménésbirtokról.

Kemény Géza gazdasági főtanácsos, a bábolnai állami uradalmak jószágfőgazdátja, az elmúlt héten a közgazdasági egyetemi hallgatónak meghívására előadást tartott *Az állattenyésztési gócpontok fontossága a kőntenyésztés és a többtermelés szolgáltatásában* címen. Az állattenyésztés országos nevű szakértője előadásában rámutatott az állami ménésbirtok felépítésének és kiépítésének fontosságára, majd ismertette azokat a célokat, melyeket ezeknek az állattenyésztési gócpontoknak a gazdasági élet fejlődésének folyamán be kell tölteniök. A kitűnő előadást nagyszámú hallgatóság és szakértő közönség hallgatta végig.

Gőzcsépléshez való szénigénylés bejelentése.

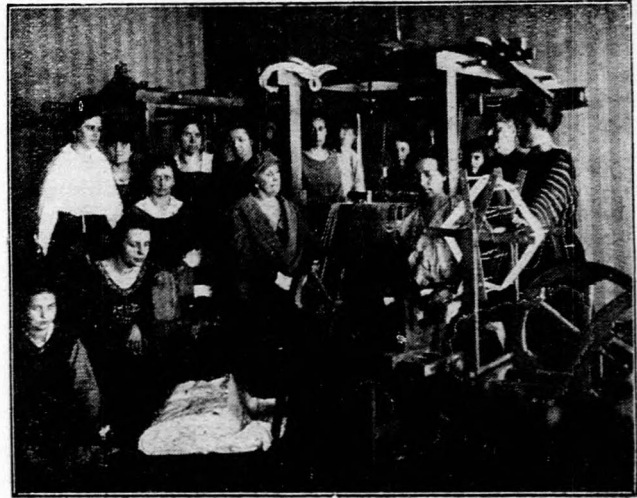
A szénügyek kormánybiztosa felhívja a gazdaközösséget, hogy a gőzcsépléshez való szénigényét legkésőbb *április 30-ig jelentse be az Országos Szénbizottságnál* (Budapest, VII., Erzsébet-körút 43). Szenet csakis gőzcséplőgéptulajdonos kaphat, akár saját birtokán csépel, akár pedig bércséplést végez. A kiutalás iránti bélyegmentes kérelemhez hatósági igazolvány csatolandó, melyben tekintet nélkül arra, hogy az előző évben részesült-e már a kérelmező szénkiutalásban, vagy sem, hitelt érdemlően igazolva van: 1. Ki a gőzcséplőgéptulajdonosa, mely községben csépel és a vasútállomása? 2. Hány hold saját gabonaterményt fog csépelni? 3. Ha bércséplést végez, kik részére és kinek hány hold gabonaterményt fog csépelni? 4. A cséplőgép széntüzelésre és nem fa- vagy szalmatüzelésre van-e berendezve? Elkésvé érkezett, vagy a meg kívánt adatokat nem hitelesen tartalmazó kérvényeket nem vesznek figyelembe.

A főzelékek kiviteli illetékét megszüntették.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel a *főzelékekre megállapított kiviteli illetéket megszünteti*, tehát ezentúl dughagyma, friss káposzta, friss sárgarépa, friss petrezselyem, friss torma, mindennemű elkészített főzelék, friss saláta, friss zöldborsó, friss zöldbab, friss kalaráb, zöld paprika és uborka kivitele alkalmával nem kell kiviteli illetéket fizetni.

Májusban lesz a keresztény mezőgazdasági szövetkezetek nagygyűlése Párisban.

A keresztény alapon álló mezőgazdasági szövetkezetek nemzetközi szövetsége most tartotta meg ülését Párisban. A tanácskozások tárgya a Párisban májusban tartandó nagy nemzetközi gazdakongresszus előkészítése volt. Több figyelemreméltó javaslat került megvitatásra, amelyek közül a legfőbb figyelmet kétségtelenül az olasz szindikátusok javaslata keltette, amely a *mezőgazdasági termékek kicserélésére nagy nemzetközi mezőgazdasági bank felállítására vonatkozott*. A kongresszus, amelyen Németország, Ausztria és Oroszország kivételével, valamennyi európai állam képviselve volt, az *elnök javaslatára egyhangulag Magyarország kiküldöttét, Blaskovich Sándor dr.-t választotta meg előadóvá és megbízta azzal, hogy a kongresszus tárgyalásainak anyagát és szempontjait felőlelő javaslatot előkészítse és a májusi kongresszus elé terjessze.*

A kormányzó neje a szövőtanfolyam befejezésén.

Horthy Miklósné a vezetése alatt álló szövőtanfolyam növendékei között a tanfolyam befejezése alkalmából. A kormányzó neje középen foglal helyet.

Országos méhészeti kiállítás Debrecenben.

A magyar méhészet fejlesztése céljából a *Tiszfántúli Mezőgazdasági Kamara* Debrecenben augusztus 15–20-ig országos méhészeti kiállítást rendez. Kiállíthatók méhcsaládok, méhészeti felszerelések, gépek, eszközök, méztermékek, méznek és viasznak bármilyen ipari feldolgozásai, méhlegelőt szolgáltató növények gyűjteményei és méhészeti szakirodalmi termékek. A kiállítással egyidejűen az *Országos Méhészeti Egyesület* országos méhészet kongresszust fog egybehívni Debrecenben. Úgy a kongresszuson, mint a kiállítással kapcsolatban számos kiváló szakember a méhészet köréből szakszerű előadásokat fog tartani.

Előadás a mesterséges esőszórásról.

A magyar gazdasági körök meghívására Lanninger Károly Lajos frankfurti mérnök előadást tartott a mesterséges esőztetésről. Az előadást Horthy Miklós kormányzó öfömlétsége is végighallgatta. Az előadó rámutatott arra, hogy a mesterséges esőszórás a célirányos trágyázás mellett, a mezőgazdasági többtermelésnek legbiztosabb tényezője; hazánk áldott földjét csak a mesterséges esőszórás általános bevezetése útján lehet mezőgazdaságilag teljesen kihasználni, mert bár a szükséges évi, mintegy hatszáz mm. csapadékot megkapjuk is, e csapadék eloszlása túlnyomóan kedvezőtlennek és igen gyakran lép fel ártalmas szárazság. Az előadó ismertette a víz gyűjtésére szolgáló különböző rendszerű kutakat, a mesterséges esőszórásnál használatos körszivattyúkat, ezek meghajtási módját, a vezetékek fektetési módjait, a csőkapcsolásokat, valamint a víz elosztására szolgáló porlasztókat. Ezután helyben álló, hordozható és keréken gördíthető esőszóró kocsikat mutatott be vetített képeken s végül különböző országokban üzemből álló kis, közep nagyságú és egészen nagy mintatelepeket, rét- és kertöntöző berendezéseket mutatott be és magyarázott meg.

Előfizetőinkhez és olvasóinkhoz!

A napról-napra emelkedő drágaság oly súlyos terheket ró ránk, hogy kénytelenek vagyunk — s velünk együtt valamennyi ujság — lapunk árát felemelni.

A „*Vasárnap*” nem az üzleti haszonért, nyereségért, hanem önzetlen, ideális célokért, a magyarság jobb jövőjéért küzd. Négy esztendei munkája erre fényes bizonyíték. Épen ezért meg vagyunk győződve arról, hogy olvasóink és előfizetőink megértéssel fogadják a kényszerhelyzet parancsolta áremelést, s nemcsak hogy előfizetésüket hosszabbítják meg, hanem a *Vasárnap*-ot továbbra is támogatják, terjesztik és híveket toboroznak részére.

A *Vasárnap* egyes számának ára a mai naptól kezdve 30 korona.

Az új előfizetési díjak:

negyedévre	290 K
félévre	570 K
egész évre	1080 K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése március 31-én lejárt, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Mutatványszámot ingyen küld a

„*Vasárnap*” kiadóhivatala
Budapest, VI. ker., Ó-utca 10. szám.

Kossuth halálának évfordulója. Március 20-án mult huszonkilenc esztendeje, hogy megszűnt dobogni Kossuth Lajos szive. Kihűlt hamvait hazahozatták Magyarországra, mert Kossuth Lajos életében nem láthatta viszont azt a földet, amelynek élete minden percét szentelte. De ez már nem halottas menet volt, hanem a magyar nép apostolának diadalútja a száműzetésből a honszeretet örök csarnokába. Hatalmasan lobogó máglyák fényében várta Kossuth vonatját a gyászoló gyülekezet. A magyar nép könnyeivel öntözte a vasúti vonalat, amelynek mentén sűrű tömegben állott sorfalat és csókolott a földet, amelyen ismét és most már — örökre megjelent Kossuth Lajos.

Az ifjúság fákljas hódolata a kormányzó előtt. Az ország legdelibb testülete, a *Vitézi Rend*, az elmúlt héten pompázatos díszelőadást rendezett az Operaházban. Ebből az alkalomból az egyetemi ifjúság hódoló ragaszkodását mutatta be a kormányzó őfőméltósága előtt. Megragadó módon történt meg ez a rajongó tiszteletadás. A diákok egyik hatalmas serege a Lánchíd pesti hídfőjéig végig a Ferenc József-térre, a Fürdő-utca s az Andrásy-úton díszsorfalat állott, az Operaház előtt pedig katonai rendben csoportosult az egyetemi hallgatók másik fele. Itt is, ott is fákljak lobbantak fel s amikor a főméltóságú család az első dalszínház elé érkezett, tízezer fiatalember torkából harsant fel az éljenzés. A hódolás után vezényszavak hangzottak el és az egyetemi diákok ugyanabban a rendben, ahogy felvonultak, távoztak el és oszlottak széjjel a mellékutcákon. Odabent pedig a legválogatottabb közönség előtt megkezdődött az előadás, amelynek megnyitójául a helyőrségi zenekar a Himnuszt adták elő. Ezt követték *Herczeg* Ferenc játékát, a *Balaton* regét játszották a Nemzeti Színház művészei.

Baranyamegye az elmúlt évben több hősi emléket állított fel, mint az egész ország. Az elmúlt évben felszabadult Baranya minden kisebb-nagyobb faluja, községe és városa emlékoszlopot állított fel a világháborúban elesett hősök emlékére. Így az elmúlt évben aránylag több emlékoszlopot állítottak fel a felszabadult területen, mint az ország többi részében. Tavasszal állítják fel a szigetvári hősök emlékoszlopát, mely a legszebb és a legdíszesebb.

Forradalmi tüntetés Budapest utcáin. Az elmúlt csütörtökön megdőböntő eset történt a fővárosban. Szociáldemokrata agitátorok által felizgatott vasmunkástömegek vonultak fel a Thököly-úton, a Rákóczi-úton és a Nagykörúton s eközben a forradalmat és a volt népbiztosokat éltették. A rendőrség csupán többszöri kísérlet után volt képes újtát vágni a tüntetések elfajulásának. A kormány kellő erővel szállott szembe a szociáldemokraták eme fellépésének és *Bethlen* István gróf miniszterelnök kijelentette, hogy szűkseg esetén statáriális intézkedésekkel is kész véget vetni hasonló jelenségeknek.

Fegyverneken előadásra került a *Vasárnap* „*Petőfi*”-darabja. A Fegyverneki Ipartestület a helybeli iparos ifjúsággal karöltve gyönyörű ünnepség keretében hódolt a márciusi ifjak emlékének. *Petőfi* Sándor gyűjtő hatású verseinek elszavalása után előadták a *Vasárnap* „*Petőfi*” szindarabját nagy sikerrel, ezután tea-estély következett. Az estély és az előadás kitünő rendezésében *Oly* József ifjúsági egyesületi elnököt illeti az oroszlánrész.

Megdrágult a dohány. Március hó 25-től kezdve a dohány ismét megdrágult. A drágulás negyventől száz százalékig terjed és az új árak a következők: Dráma dohány 25 grammos csomagban 100 korona, kiváló finom magyar szivarkadohány 100 grammos csomagolásban 400 korona, legfinomabb magyar pipadohány százgrammos csomagban 300 korona, legfinomabb magyar szivarkadohány 25 grammos csomagban 75 korona, legfinomabb magyar dohány százgrammos csomagban 200 korona. Hazai pipadohány százgrammos csomagban 160 korona, kapadohány százgrammos csomagban 160 korona. A trabukó szivar darabja 75, a portorikó 38, finom virginia 60, cigárillos 28 korona, a memphis cigarettá 24 korona, király 16 korona, hölgy 14 korona, szimfónia 9 korona, duna 5, dráma szintén 5 K, magyar cigarettá 4 K.

Iparhatósági engedélyhez kötik a banküzleteket. A pénzügyminiszter rendelkezést adott ki a bank- és pénzváltóüzlet gyakorlatának engedélyhez kötéséről. Bank- és pénzváltóüzletet tehát eszentül csak iparengedély elnyerése után lehet nyitni és az iparengedélyt annak is kérnie kell, aki a bank- és pénzváltóüzlettel 1920 január 1-ét követő idő óta foglalkozik. Az engedélyért Budapesten 3,000 000 korona, vidéken 1,500,000 korona övadékot kell készpénzben vagy övadékképes értékpapirokban letenni.

Hazánkat felvették a kereskedelmi kamarák nemzetközi szövetségébe. A kereskedelmi kamarák Rómában megtartott nemzetközi kongresszusának megnyitó ülése után, amelyen *Mussolini* miniszterelnök mondott beszédet, a kongresszus főtanácsa tartott ülést. Ezen Magyarország felvételét *Póka-Pivny* Béla kérte. A magyar csoportot a megjelentek tapsa közben egyhangulag felvették.

A „*Hangya-Ipar*” háromnegyed milliárdot forgalmazott a mult esztendőben. A *Hangya-Ipar* részvénytársaság a napokban tartotta hetedik évi rendes közgyűlést és ezen *Haidu* Gyula ügyvivő-igazgató terjesztette elő a beszámolót. Kimutatta *Hajdu*, hogy a külföldi nyersanyagok behozatalának állandó akadályai ellenére a *Hangya-Ipar* az előző évi, kétszázmilliós forgalommal szemben ezidén 765 millió korona forgalmat ért el. Nagy arányokban fejlesztik az *albertfalvai gyártelepet*, a *budofoki pincészetet*, a *rum-és likörgyárat*, a *kégyárat*, a *malomüzemet* s a részvénytársaság egyik nagyobb textilműnél is érdekeltéget vállalt. A közgyűlés úgy az igazgatósági, mint a felügyelőbizottsági jelentést egyhangulag elfogadta. A közgyűlés az igazgatóság lelkes élettelével ért véget.

Merényletet követtek el egy hazájához hűtlen német ellen. *Smeets* kölni mérnök ellen, aki a franciák támogatásával a *Rajna-vidéket* el akarta szakítani Németországtól s ezt független állammá akarta átszervezni, egy fiatalember revolvermerényletet követett el. A merénylő látogatás ürügye alatt bejutott *Smeets* lakásába, ahol *Smeets*, továbbá sógora és titkára tartózkodtak. Mindhármukra lövést adott le. *Smeets* súlyosan megsebesült, sógora meghalt, a titkár nem szenvedett sérülést. A merénylőnek sikerült elmenekülnie. Kétségtelen, hogy a merénylőnek a hazafiúi érzés adta kezébe a fegyvert s hazájának területi épsége lebegett szeme előtt, amikor a szeparatista vezért lelőtte.

Amikor a „*proletárökök*” akar rendet csinálni. A komáromi választókerületben a *kis-bbbségi* pártok jelöltje, *Beniczky* Ödön, népgyűlést hirdetett a Piac-téren. *Beniczky* kíséretében *Rassay* Károly és még több kisebbségi párti nemzetgyűlési képviselő jelent meg. *Markó* Ferenc, a szociáldemokratapárt helybeli elnöke azzal a kéréssel kezdte beszédét, hogy a közönség hallgassa meg nyugodtan a szónokokat. *Markó* hevesen fakadt ki azok ellen, akik más véleményen voltak és ezt mondotta: „*Felszólított azokat az elemeket, akik nem ide valók...*” Szavait azonban nem fejezhette be, mert közbeszóllások özönével árasztották el:

— *Nem vagyunk elemek, hanem választópolgárok!* Itt ugyan nem fognak beszélni! Népbolondítók!

Rassay erre kijelentette, hogy a „*proletárökök*” fog majd rendet teremteni. Óriási kavarodás támadt és egy pillanat alatt általános verekedéssé fajult. A rendőrfogalmazó kénytelen volt beavatkozni és a kivezényelt rendőrök föloszlatták a tömeget.

Ha nem áll jól, vagy nem nő a bajusza, használja a világhírű *Amor* bajuszpedrót.

Jungerth Mihály revali magyar ügyvivő lett. A kormányzó *öfelméltósága* Revalban az eszt, a lett és a litván köztársaságok kormányánál való képviselőlet ellátó magyar királyi követség felállítását megengedte és a követség állandó vezetésével *Jungerth Mihály dr.* 1. osztályú követségi tanácsos ügyvivői minőségben való megbízását jóváhagyólag tudomásul vette.

Négyes ikrek egy biharmegyei faluban. Egyik *biharmegyei* kis faluban, Belényesújlakon, *Balázs Mária* nevű asszony *négy gyermeket* szült egyszerre. A ritka esetnek a közeli falvakból sokan csodájára járnak.

Megbüntették a «Hangya» rágalmazóját. Az «*Az Ujság*» című liberális napilapban minden komoly alapot nélkülöző hajsza indult meg vagy másfélesztendeje a «*Hangya*» ellen. A budapesti büntetőtörvényszék most folytatta le az eljárást a cikk szerzője, *Sajó Sándor* hirlapíróval szemben, aki nem is volt képes tagadni a bűnét. A bíróság *Sajót bűnösnek mondotta ki s tizezer korona fő- és ezer korona mellékbüntetéssel sújtotta.* A «*Hangya*» bejelentett kártérítési igénye *polgári törvényszék elé* kerül.

Aki eladta a feleségét. Egyik székesfehérvári gazda, *B. Varga István* ittas fővel pénzért eladta a feleségét *Balaskó Marton* földművesnek. *Vargáné* kerek félesztendeig élt együtt *Balaskóval*, amikor egy ízben törvénytelen «*ferjé*»-től nagyobb összeget kapott *bévisárlásra.* Ezzel a pénzzel az asszony visszament igazi urához, úgy, hogy *Balaskó* feljelentette a házaspárt. A férjet orgazdaság büntette miatt most vonták felelősségre és úgy első-, mint második-fokon nyolchavi börtönre ítélték.

Hurokra került dollárcsalók. *Váli Alfréd* és *Juszt Iván* hajószíntiszviselők, *Richter Maria* nevelőnő, *Nagel Dezső* és *Gráf Ármin* tőzsdebizományosok és az azóta megszökött *Drák Imre* magántiszviselő üzerkedtek a *kivándorlók által hajójegyekre befizetett dollárokkal.* A nemzet érdekeit súlyosan veszélyeztető bűnért *Váli* legutóbb *két és félesztendei f gnyázat*, *Juszt Iván kétévi fegyházat*, mindkettő pedig *százézer korona pénzbüntetés*-t. *Richter Mária féleli udriót*, *Nagel Adolf* pedig *nyolchavi börtönt* kapott.

Zivataros tél uralkodik Északamerikában. Mint *Newyorkból* jelentik, az *Egyesült Államok* nyugati és északi országaiban *nagy hóforgatag dúl*, a főbb vasúti vonalakon a hófúvások miatt megakadt a forgalom. Hétfőn több városban *21 fokot mutatt a hőmérő a fagypont alatt.*

Meghalt Tisza István egyik gyilkosa a fegyházban. *Tisza István* egyik gyilkosa, *Huitner Sándor* a napokban meghalt a *váci fegyház ruhóházában.* *Tüdővész* oltotta ki az életét. Még legutóbb is perújítási kérelemmel fordult a bírósághoz és nagyban gyűjtötte az adatokat az új törvényszéki tárgyalásra. Végrendeletet nem hagyott hátra.

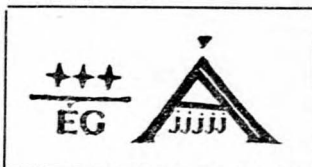
A főváros védekezik a bécsi láncosok beözönlése ellen. A főváros egyik bizottsági ülésén a minap *Vasek Ernő* bizottsági tag szóvá tette, hogy *bécsi, berlini láncosok és egyéb szélhámosok újabban ismét nagy tömegekben lépik el Budapestet* és az összes szállók ilyen elősdiékekkel vannak tele. *Sipőcz* polgármester nyomban válaszolt a felszólalásra s kijelentette, hogy a kormányánál és a rendőrségnél egyaránt el fog járni a siberek ellen, mert úgymond, *ahány ponttal esik a magyar korona, annyi darab húst vágnak ki a szenvedő Magyarországnak testéből.*

A véletlen tárta fel a gazdag aranybányát egy szegény aranyos előtt. Amikor a kanadai aranyláz megszállotta az embereket, egy *Adams* nevezetű aranyos is felkerekedett, hogy kincsekre találjon Kanadában. Keserves út vezetett arra a vidékre, ahol aranyat sejtettek. A nagy sivatagon kellett keresztülhatolniok, ami a legerősebb ember szervezetét is erősen próbára teszi. *Adams* is a sivatagi utat rólta, hátán a zsákkal, amelyben egész földjé, vagyonát cipelte. Sehol egy fa, sehol egy ház... egyszerre valamilyen égési szagot érzett. Körülnézett. Sehol semmi. Tovább ment. De most már nemcsak az orrfacsaró szagot érezte, hanem a tűz sercegését is hallotta. Megrettenve vette észre, hogy a háti-zsákja ég. A kőzetek megvizsgálására szolgáló nagyítóüvegét ugyanis kívül rákötötte a háti-zsákra s a nap sugara az erős nagyítón át meggyújtotta a zsákját, amelyben körülbelül tíz kiló robbanóanyag volt. *Adams* nem vesztette el lélekjelenlétét. Egy pillanat alatt lekapta hátáról az égő zsákokat s messzire eldobta. A zsák két szikla között akadt meg. Az aranyos elrohant a helyről, de nemokára őt is földhöz vágta a robbanás. Később visszament erre a helyre, hogy hátha megmenthetne valamit a holmijából. Ki írhatná le azonban kellemes meglepetését, midőn a robbanás helyén nagy darab kővetet s ezekben csillogó aranyat vett észre. A leggazdagabb aranybányára bukkant s természetes, hogy *Adams* rövid idő múlva dúsgazdag ember lett.

Fürdés közben a vízbe fulladt. Az Erzsébet-híd melletti Rác-fürdőben *Hajagos József* hetvenéves kocsis a minap a vízbe fullt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: *Sivák Ferenc, Dobo-dérlől.*)

2. Képrejtvény.

(Beküldte: *Csiga Gyula, Fegyvernekről.*)

3. Képrejtvény.

(Beküldte: *Ifj. Spisák János, Szendrőről.*)

4. Számrejtvény.

A kis leányom felvitt a piacra egy kosár barackot. Az első megvette az egész felét, a második a megmaradt barack kétharmadát, a harmadik a megmaradt baracknak háromötödét, tíz barack pedig elromlott.

Mennyi barack volt a kosárban?

(Beküldte: *Nagy Ferenc, Sarkadról.*)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 16-ik számunkban közöljük.

A 10-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Ahol Isten őriz, ott a pók is vár.**

1. Betűrejtvény: **Sárvár.**

2. Betűrejtvény: **Égő honszeretet.**

Megejtették: Sivák Ferenc, ifj. Kátay Imre, Boros Mihály, ifj. Józsa Lajos, ifj. Illés József, Oláh János, Sárközi Béla, Tóth Lajos, Nagy Ilona, Ziinszky Pál, Solti Hangya, Nagy Katica, Bács Mihályné, Aranyos István, Szekeres István, ifj. Jankovits János, Mészáros Juliska, Molnár István, Bernátsky Ferenc, Zongor Bözsi, Gráf Gyula, ifj. Beczó Sándor, Csordás Sándor, Dorotorus András, Borsos Margitka, ifj. Spisák János, Batta Pál, Szűcs László, Hajdu Andrásné, Jenai Sándor, Wachter Teréz, Lörcinc Gyula, Kotroczó András István, Fedéncs Dezső, Somogyi József, Nagy István, Kutas Jolán és Mancsi, Bodnár Pál, Urbányi Ferenc, Lantos István, Vörös Kálmán, Lustyik Zsuzsa, Beresnyai István, Miháldinéz Vendel, Borsí Mózes, Varga Ferenc, ifj. Kapcsány Sándor, Németh Miklós, ifj. Melcher Mihály, Lendvay Lajos, Rékási Sándor, Márta József, ifj. Rác István, ifj. Gaál József, Breznay Pál, Felner Ferenc, Vajda Flórián, Bán Gyula, Józsa Sándor, Tar Ilonka, ifj. Gulyás Péterné, Hankóczy Pál, Friedrich János, Bagdi Aranka, Szabó Elek, Salamon Bálint, B. Horváth Gyula, ifj. Pali Sándor, Borsos József.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. **Pali Sándor (Alsónyék)**, **B. Horváth Gyula (Fülöpszállás)**, ifj. **Gulyás Péterné (Dombegyháza)**, **Tar Ilonka (Hajdusámsón)**, **Józsa Sándor (Miskolc)**, **Bán Gyula (Barabánszeg)**, ifj. **Gaál József (Füzesabony)**, ifj. **Lendvay Lajos (Rábaszentmiklós)**, ifj. **Melcher Mihály (Adony)**, **Lustyik Zsuzsa (Szarvas).**

A 11-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**
Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

A BARÁTSÁG SZIGETE

REGÉNY: IRTA + TURCHÁNYI ISTVÁN + +

(5. folytatás.)

— Aztán? Bizony nem gyerekjáték azután se! Azt sem tudni, merre csavarogtunk el s hol vagyunk most, van-e sziget a közelben vagy csak vízalatti zátonyokon csücsülünk? Mert akkor...

— Akkor?

— Akkor — a vasmacsakját — itt rostokolhatunk, amíg szép lassan megaszalódunk, vagy amíg valamelyik istenes hajó észrevesz bennünket. Bizony, nem gyerekjáték a tenger!

Szinte büszke volt, hogy a tenger megmutatta, mennyire hatalmas a hogy játékszerként bánik el azokkal, akik háttára tolakodnak.

Van-e szárazföld a közelben? Ettől függött a menekülés, az élet, érthető tehát, hogy szívszorongva várták az éjszaka elmulását. Irtózatos lassúsággal multak a percek, mintha sohasem akart volna megvirradni. A hajó ingása megszűnt s ebből a kapitány azt következtette, hogy a hullámok ereje is csökkent, ami viszont azt jelenti, hogy a legnehezebbjén túlestek: a vihar szűnőben van.

Alig kezdett oszlani a sötétség, az őrszem elordította magát:

— Föld! Föld!

Valamennyien a fedélzetre rohantak. Siralmas kép tárult eléjük: mintha gránát pusztított volna, a korlátok letépve, a hátsó árboc eltűnt, szanaszét pusztulás és roncsok, de előttük alig egy tengeri mértföldnyire* a tarajos tengeren túl, a hajnali derengésben ott húzódott el a szárazföld...

Valamennyien térdre hultak s öt különböző nyelven, de egyformán hálás szívből szállott az imádság az ég felé...

III.

Az ismeretlen sziget.

Ahogy kivilágosodott, figyelmesen szemügyre vették a szárazföldet. Meredek partvidék terült el előttük, csak egy helyen simultak el a sziklafalak s húzódott szelid lejtővel a tenger felé a szárazföld s ezen — a sziklafalak között levő természetes nyíláson keresztül — messze beláthattak a sziget belsejébe, mert valamennyien tudták, hogy valamelyik sziget mellé sodorta őket a vihar ereje. Örömteli kiáltás hagyta el ajkukat, sűrű kókuszdiópálmaliget tárult szemük elé s ez végtelenül megnyugtató volt a hajó-

.., A lejtős part mentén kicsiny öbölben értek földet.

töröttkre nézve. Távolabb — távcsővel jól megfigyelhették — valóságos erdőt alkotott a terebélyes kenyérfa, míg közel a parthoz néhány szágópálma emelte ég felé fejét. Minden jel arra vallott, hogy dús növényzet borítja a szigetet, élőlénynek azonban semmi nyomát sem látták a legszorgosabb megfigyelés után sem.

Dél felé elült a vihar, elállt az eső s a szakadozott felhőkön keresztül előragyogott az ég kékje. Néhány perc múlva kisütött a nap s így Kurt Langnak sikerült megállapítani a sziget földrajzi fekvését. A déli szélesség 12. és a nyugati hosszúság 177. foka alatt állottak, a Fidzsi-, Szamoa- és Tokelan szigetek között nagyszámban elszórt apró szigetek egyike előtt. A vihar tehát óriási távolságra sodorta az Excelsiort, keresztül verte a Fidzsi-szigetek és a Tonga-szigetek között és Isten csodája volt, hogy nem vágta valamelyik sziklaszirthez, mert a Csendes-oceán e részén lépten nyomon szigetek emelkednek ki a tengerből. Itt azután északnak fordult a vihar, egyenesen száguldott az egyenlítő felé, míg végül kitombolta dühét és kimerülve, elgyöngülve érkezett meg a Polinézia és Mikronézia között elterülő vízviszatag fölé.

Most már azon tanakodtak, hogyan szálljanak partra, mert mindenki előtt bizonyos volt, hogy a súlyosan megromogó Excelsior el kell hagyniok. Bizony, siralmas állapotban volt a derék hajó. A vihar kegyetlenül elbánt vele, tehetetlen rommá silányította, mely alig állott volna ki még egy közepes vihart is. Szerencsére a két mentőcsónak megmaradt s így könnyűszerrel hurcolkodhattak át a szigetre. Délután Vászrhelyi és Campbell hat matrózzal a parthoz evezett, hogy felkutassák a szigetet s kijelöljék a helyet,

ahol tanyát üthetnek. A lejtős part mentén, kicsiny öbölben értek földet s mikor Campbell partra ugrott, hangos hurrával köszöntötte a szárazföldet.

— Nem tudom, van-e neve ennek a szigetnek — szólt Vászrhelyihez — de adjunk mi nevet neki. Nevezzük el. Szerencsétlen végű expedíciónk öt nemzet fiait gyűjtötte össze, kik a tudományért indultak közösen harcba, nevezzük hát Barátság-szigetének ezt a földet, mely, ki tudja meddig, kényszerű tartózkodási helyünk marad.

— Legyen — felelte a magyar tudós — tehát Barátság-szigete legyen a neve.

Meleg kézfogással

* 1855 méter.

pecsételték meg a keresztelest s a matrózokkal együtt háromszoros hurrát kiállítottak az új nevet nyert sziget tiszteletére, aztán egy embert hátrahagyva a csónak mellett, megindultak az erdő felé, melynek szegélyén kigyózó patakok pillantottak meg. Boldogan hasaltak le, hogy eloltsák égő szomjúságukat, azután balra fordultak, a közelben emelkedő hegy felé, mely mintegy ezer láb magasan nyúlt az erdő felé s minden valószínűség szerint a sziget legmagasabb pontja volt. Sűrű erdő borította oldalát, a fák között hangos kiáltásokkal rebentek fel a madarak és a szokatlan vendégek láttára gyors szárny-csapásokkal menekültek az erdő belsejébe. (FOLYTATJUK.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak március hó 25-én.)

Gabonavásár. Tiszavidéki búza (77 kilogrammos) 19.500—19.750, dunántúli búza (77 kilogrammos) 19.300—19.500, pestmezei búza (77 kilogrammos) 19.300—19.500. Tiszavidéki búza (76 kilogrammos) 19.300—19.500, dunántúli búza (76 kilogrammos) 19.100—19.300, pestmezei búza (76 kilogrammos) 19.100—19.300, rozs 12.500—12.700, takarmányrpa 10.500—11.000, sórárpa 11.000—11.500, zab 14.000—14.500, tengeti 10.700—11.000, korpa 6.200—6.400, lucerna arankamentes 120.000—150.000, arankás lucernamag 100.000—130.000 korona 100 kilogrammonként Budapesten.

Vetőmagvak. Árak nyersárúért 100 kilogrammonként: Lucernamag, nagyaránkás, nem tisztítható 80.000—85.000, lucernamag, nagyaránkás, tisztítható 85.000—95.000, lucernamag, nagyaránkamentes 95.000—105.000, lucernamag, államilag fehér bárcával ölmazárolt 145.000—150.000, lucernamag, államilag piros bárcával ölmazárolt 135.000—145.000, lóheremag, nagyaránkás, nem tisztítható 95.000—120.000, lóheremag, nagyaránkás, tisztítható 135.000—150.000, lóheremag, nagyaránkamentes 155.000—170.000, viktóriaborsó 19.000—20.000, baltacimmag 22.000—23.000, mák 40.000—50.000, cirokrag 7.000—7.500, tavaszbükköny 18.000—20.000 korona.

Takarmány. Rétsiszena, elsőrendű 5600, másodrendű 4750, muhar, elsőrendű 5800, másodrendű 5600, zabosbükköny, elsőrendű 6000, másodrendű 5700, tengeriszár 1500, takarmányrépa 1300, alomszalma, elsőrendű 3800, másodrendű 3000, zsúpszalma, elsőrendű 3600 K métermázsánként.

Budapesti lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 200.000—290.000, igás kocsiló, könnyű 175.000—250.000, öszvér 30.000—50.500 koronáig.

Budapesti szúrómahavásár. Élő borjúk: Belföldi szopós: Elsőrendű 510—540, kivételesen 575, másodrendű 460—500 K-ig.

Vágóállat-vásár. Ökör, legjobbminőségű 500—580, kivételesen 600—640, közép 390—480, silány 290—380, bika, jobbminőségű 470—530, kivételesen 600—650, silány 290—450, bivaly 280—360, tehén, jobbminőségű 360—550, kivételesen 600—620, gyöngébb minőségű 250—350, kicsontozni való marha 200—270, növendékmarha 320—450 korona.

Sertésvásár. Könnyű sertés 800—1140, süldő 900, közepes 1120—1220, nehéz 1108—1250 korona kilogrammonként élőszúlyban.

Gyapjú. A gyapjú ára a korona értékcsökkenése következtében emelkedett. A nagy része már a kereskedők kezében van és csak elenyésző csekély mennyiség van még a termelőknél. A májusi gyapjúja kilogrammonként 1300—1600 korona elővétel adnak a kereskedők. Főleg a finom merinógyapjak kerestek. Debrecenben legutóbb «A» minőségű tavalyi fésűgyapjú 36% rendementtel kilogrammonként 1600 koronáért kelt el.

Nyersbőr. A nyersbőrpiacra a kereslet élénk, forgalom azonban az eladók tartózkodása folytán csekély. Nyers marhabőr 750—800, száraz marhabőr 1600—1700, nyers borjúbőr 1450—1500, száraz borjúbőr 2900—3000, sózott lóbbőr 6000—6500, száraz 5000—5200, gyapjas juhőr 750—850, nyírott 600—650, báránybőr 500—550 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke, sütnivaló párja 1600—3000, tyúk párja 2200—2600 K, liba, hizott kilogrammja 1500 K, sovány liba, párja 4000—6000 K, hizott pulyka, párja 9000—12.000 K, tojás 28—30 K.

Zöldszéfélek és gyümölcs. Sárgarépa 30—45, petrezselyem 30—35, zeller 30—35, kalarabé 52—70, zöldhagyma csomója 4 K, vörshagyma 62—68, fokhagyma 60—70, cékla 36—40, fejeskáposzta 100—130, kelkáposzta 120—170, vörshagyma 140—180, fejjalátala darabja 36, burgonya 33—46, hónaposterek egy csomó 40, torna 180, paraj 150, sampionomba 1200—1400, alma 400, körte 450, dió 300 korona kilogrammonként.

Bor. A borárak, dacára a korona romlásának, változatlanok. Vásárlások kizárólag a belföldi szükséglet fedezésére történtek. János-halma 10 $\frac{1}{2}$ fokos 70, Sáregres 1922-es fehér 60—80, vörös 60—70, Dán-szentmiklós 80—90, Dunaföldvár 70—120, Szekszárd 9 fokos 60, 9 $\frac{1}{2}$ —10 fokos 65—70, 10 $\frac{1}{2}$ —11 fokos 80—90, 11 fokos 100—120, Tasnádkecsege 100—120, Bársonyos 110—120 korona.

Idegen pénz nemek legmagasabb árai. A devizaközpont hivatalos árjegyzése 1923. március hó 27-én: 1 drb Napoleon arany 16.000 K, angol font 20.920 K, dollár 4480 K, francia frank 296 K — f, német márka 22 f, olasz lira 222 K — f, osztrák korona 63 f, román lei 21 K, cseh korona (szokol) 135 K — f, svájci frank 830 K, szerb dinár 46 K 50 f, lengyel márka 112 f. Zürichben 100 magyar koronáért 011 $\frac{1}{2}$ svájci frankot fizettek.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért elér a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyai-u. 19.

Kocsizás és gazdasági **lószerszámok**
saját készítésű állandó raktára
Klapka János utóda
KURUC MIHÁLY
szilgyártó és nyerges
Budapest, VII., Rákóczi-út
34. és Dohány-utca 31. szám.

Teljes **Malomberendezések**
hengerszékek
kőjáratok
szíták
min-
denféle **malomgépek**
és **gépalkatrészek**
azonnal raktárról szállíthatók.
„HANGYA” GÉPESZTÁLYA
Budapest, IX. ker., Közraktár-utca.

Vörösréz pálinkafőző-üstök
és vörösréz mosó-üstök raktáron mindenféle kivételben
Máthé András remény-
árúgyár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

Brilliansokat,
Székely Emil Király-51. Tel.: Józsa. 105-35.
utca (Teréz-templ.m.)

G y ó g y í t: asthmát, tüdőtagulást, hörg-, légség-, garat-, orrhurutot, idült náthát, szívbajt.

Modern berendezés: Kamra, készülék, inhalatók, pneumatikus-kamra, tüdőgymsztika, szénasvas fürdő. Rönlgen. — Reichenhalli, emsi mintára. Felesleges a költséges fürdőhelyekre való utazás.

Dr. GLÜCK

Budapest, VI., Andrássy-út 87. (Kőrönd.)
Telefon: 123—82.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusfal szemben.)

Necsak olvassuk, hanem terjesszük is a magyar gazdákat és földműveseket egyetlen naplóját az

UJ BARÁZDÁT
és legzebb képes hetilapját a
„VASÁRNAP”-ot!

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalata.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton, Turul- és Vermorel-rendszer
szőlőpermetezők
szénkénegezők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL rézárúgyár (Cégfőnök Terényi Samu)
Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

DRÓTKERITÉS
legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ES HAMVAI
sodronyfonat- és szitaárakészítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közelében.

KERÉKPAR ALKATRÉSZEKET

friss külső-belső gumikat, láncok, pedállokat nagyban gyári árban
LÁNG J. és FIA
Budapest,
József-körút 41. sz.
Árjegyzék ingyen.

Legjobban az jár, aki a
„VASÁRNAP”-ban hirdet.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramfon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYAR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

Harangművek r.t.
„Ecclesia” alapítása
Budapest, IV., Irányi-u. 27.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszálók, marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és göcséplőkészletek, szecsavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

A Magyar Gazdák
Biztosító Intézete

Gazdák
Biztosító
Szövetkezete

Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

KERÉKPÁROKAT

ujakat, megrendelés szerint készít összes alkatrészeket, gummit raktáron tart és varrógépek javítását jutányos árban vállalja

SZŐCSJÁNOS
Budapest, VIII. ker.,
Baross-utca 17. sz.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Munkáscipők nagy választékban.

A GAZDAKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Vidéki szövetkezeti tagjaink kiváló minőségben és igen olcsó áron szerezhetik be

zsák-, ponyva-, zsinégárú- és kötélárú-

szükségletüket, továbbá rézgálicot, szénkéneget, kénport, rézkénport, legjobb kivitelű igás- és luxusszerszámokat, gazdasági olajokat, gépszirokat, kocsikenőcsöket, telítő- és fertőtlenítőanyagokat, állatgyógy- és tápszereket, patkány- és egérintőszereket, az összes pincegazdasági cikkeket: boroshordók, csapok, dugók stb.

HANGYA MEZŐGAZDASÁGI OSZTÁLYA

Budapest, IX. kerület, Közraktár-utca 34. szám

HANGYA vetőmagosztálya, Budapest, IX., Közraktár-utca 34. sz.

Legmagasabb napi áron
vásárol: lóherét, lucernát, búkkönyt és egyéb gazdasági vetőmagvakat.

Mintázott ajánlatok mennyiség és ármegjelöléssel kéretnek.

**CSALÁDI-ISKOLAI-
SZÍNHÁZI MOZIT
AKAR?-IRJON!**
HATSCHÉK FARKAS MOZ BPEST.
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

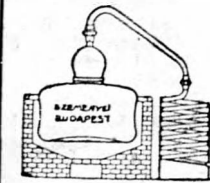
Szigeti Lajos
utóda **Héjj Imre**
szíjgyártó, nyerges és bőrdöndős
Budapest, VIII., Múzeum-körut 10.

Kocsizó és gazdasági
lószerzők, nyergesek,
Istállófelszerelések,
lópokrócok stb. bő raktára.

Kérjen árajánlatot!

**Pálinkafőző-
üstöket, központi
szeszüzőket** — mosóüstöket, valamint tejj gazdasági eszközöket készít és raktáron tart
Szeményel Lajos
rézműves, óno- és gépműhelye Budapest, IX., Remete-utca 34. szám.

Permetezőket

(Vermorel-rendszer)
kifogástalan minőségben
legjutányosabban
szállít

NAGY IGNÁC

Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Telefon: József 115—15.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„HANGYA”
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be.